

**AZ ELŐTERJESZTÉS SORSZÁMA: 105
MELLÉKLET: 2 db**

TÁRGY: Javaslat a Helyi Esélyegyenlőségi Program 2020. évi felülvizsgálatára

E L Ő T E R J E S Z T É S

**ÁCS REZSŐ POLGÁRMESTER ÚR
DÖNTÉSHOZATALI ÜLÉSÉRE**

ELŐTERJESZTŐ: dr. Gábor Ferenc jegyző

AZ ELŐTERJESZTÉST KÉSZÍTETTE: dr. Fuchs Vivien jogi és bizottsági referens

KEZELÉSI MEGJEGYZÉS:

VÉLEMÉNYEZÉSRE MEGKAPTA: Közgűlés tagjai a frakcióvezetők útján

TÖRVÉNYESSÉGI VÉLEMÉNYEZÉSRE BEMUTATVA:

dr. Gábor Ferenc jegyző

Terjedelem: 1 + 4 oldal

Tisztelt Polgármester Úr!

Magyarország kormánya a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 478/2020. (XI.3.) Korm. rendelettel az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó SARS-CoV-2 koronavírus világjárvány következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében Magyarország egész területére veszélyhelyzetet hirdetett ki.

A Belügyminisztérium és a Miniszterelnökség 2020 tavaszán a veszélyhelyzetben alkalmazandó jogszabályi rendelkezések önkormányzati működést érintő kérdéseiben közös állásfoglalást adott ki, melyben tájékoztatta a polgármestereket és a jegyzőket arról, hogy a katasztrófavédelemlről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdése egyértelműen rendelkezik a tekintetben, hogy a veszélyhelyzetben a települési önkormányzat képviselő-testületének feladat- és hatáskörét a polgármester gyakorolja az ott megjelölt kivétellel. A kapott állásfoglalás értelmében sem a képviselő-testület, sem a bizottságok ülésének a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.) szerinti összehívására nincs lehetőség, a képviselő-testület valamennyi hatáskörét a polgármestere gyakorolja, a képviselő-testületnek nincs döntési jogköre.

Arra természetesen mód van, hogy a polgármester a kialakult járványügyi helyzetben e-mailben vagy más módon a döntést megelőzően kikérje a képviselő-testület tagjainak véleményét, a döntés felelőssége azonban a polgármesteré.

A bizottságok alapvetően a képviselő-testület által átruházott hatáskört gyakorolnak, így ezekben a kérdésekben is a polgármester dönt. A kiadott állásfoglalás okfejtése szerint a közgyűlés által átruházott hatáskörökben a bizottságoknak sincs döntési jogköre.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebtv.) 31. § a következőképp rendelkezik:

*(1) A község, a város és a főváros kerületeinek önkormányzata (a továbbiakban: települési önkormányzat) **ötévente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el.***

(2) A helyi esélyegyenlőségi programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok - különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára - oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A helyzetelemzés és az intézkedési terv elfogadása során figyelembe kell venni a települési kisebbségi önkormányzatok véleményét. A helyi esélyegyenlőségi programot a társadalmi felzárkózásért felelős miniszter által meghatározott részletes szabályok alapján kell elkészíteni. A programalkotás során gondoskodni kell a helyi esélyegyenlőségi program és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról. [...]

A fentiekre tekintettel Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése a 185/2018. (VI.21.) határozatával a Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadásáról döntött. Az Ebtv. 31. § (4) bekezdése szerint:

*A helyi esélyegyenlőségi program időarányos megvalósulását, illetve a (2) bekezdésben meghatározott helyzet esetleges megváltozását **kétévente át kell tekinteni**, az áttekintés alapján szükség esetén a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően kell módosítani.*

A jogszabályi kötelezettségnek eleget téve a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve megküldésre került a Helyi Esélyegyenlőségi Fórum (továbbiakban: Fórum) tagjainak véleményezésére. A Fórum tagjai az Intézkedési Tervvel kapcsolatban felülvizsgálati javaslatot nem fogalmaztak meg.

Jelen előterjesztés a frakcióvezetőkön keresztül a Közgyűlés tagjai részére megküldésre kerül a véleményük kikérése céljából.

Kérem Tisztelt Polgármester urat az előterjesztés alapján a határozati javaslat elfogadására.

Szekszárd, 2020. december 11.

dr. Gábor Ferenc
jegyző

Határozati javaslat

Szekszárd Megyei Jogú Város Polgármestere

Szekszárd Megyei Jogú Város Közgyűlésének - a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdése szerinti hatáskörében eljárva - a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 478/2020. (XI.3.) Korm. rendelettel kihirdetett veszélyhelyzetben az alábbi határozatot hozza:

Szekszárd Megyei Jogú Város Közgyűlésének .../2020. (...) határozata

Helyi Esélyegyenlőségi Program 2020. évi felülvizsgálatáról

Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlésének – a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdése szerinti hatáskörében eljáró Szekszárd Megyei Jogú Város polgármestere a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 478/2020. (XI.3.) Korm. rendelettel kihirdetett veszélyhelyzetben dönt, arról, hogy

1. Szekszárd Megyei Jogú Város Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervének felülvizsgálatát elvégezte;
2. az Intézkedési Tervet változatlan formában jóváhagyja;

Határidő: a döntéshozatal napja

Felelős: Ács Rezső polgármester

3. felkéri a Polgármesteri Hivatalt, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Fórum tagjainak juttassa el a Programot.

Határidő: 2020. december 31.

Felelős: dr. Gábor Ferenc jegyző

Veszélyhelyzeti Indokolás

Szekszárd Megyei Jogú Város Polgármesterének 2020. x hó x napján közzétett .../2020. (...) számú határozatához

A Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatát az Ebtv. 31. § (4) bekezdés értelmében 2020. december 31-ig el kell végeznie a települési önkormányzatnak.

Mindezek miatt a határozatban való elnöki döntés a Mötv. 9. §-ában meghatározott jóhiszemű és megfelelő joggyakorlás elvével összhangban áll, a veszélyhelyzethez mérten is szükséges és arányos, nem haladja meg a veszélyhelyzetre való indokolt reagálóképesség feltételét biztosító mértéket.

A határozat tárgya nem tartozik a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében meghatározott azon esetek közé, melyeknél a törvény az elnök feladat és hatáskörének a gyakorlását veszélyhelyzetben korlátozza.

ÁROP-1.1.16-2012-2012-0001
Esélyegyenlőség-elvű
fejlesztéspolitika kapacitásának
biztosítása

Helyi
Esélyegyenlőségi
Program

Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata

2018-2023.

Türr István Képző és Kutató Intézet
Cím: 1054 Budapest, Széchenyi u. 14.
Telefon: 06-1-882-3454
email: ugyfelszolgalat@tkki.hu
web: www.tkki.hu
Felnőttképzési nyilvántartási szám: 01-0790-04
Intézményi akkreditációs lajstromszám: AL 0008

MAGYARY
PROGRAM

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával,
az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Célok.....	5
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	5
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	5
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	7
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	17
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	21
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	23
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	24
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	26
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	27
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	28
1. A HEP IT részletei.....	28
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	28
A beavatkozások megvalósítói.....	28
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) Hiba! A könyvjelző nem létezik.	
3. Megvalósítás.....	37
A megvalósítás előkészítése.....	37
A megvalósítás folyamata.....	37
Monitoring és visszacsatolás.....	38
Nyilvánosság.....	39
Érvényesülés, módosítás.....	40
4. Elfogadás módja és dátuma.....	41

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Bármely irányból közeledünk a városhoz, megkapó látvány a lankás domboldalokról lekúszó utcák, terek képe. Szekszárd ma 36 ezer lakosával és otthonosságával a korszerű kisváros kényelmét nyújtja. Tolna megye székhelye a Dunántúli-dombság és az Alföld találkozásánál fekszik. A Szekszárdi-dombság és a Sárköz határolta település a Remete-patak (Séd-patak) völgyében indult növekedésnek. A várost ma északról a Sió-csatorna határolja. Szekszárdot a Budapest-Pécs közötti 6-os számú főúton, valamint az M6-os autópályán és M9-es autóúton, Baja felől az 56-os számú közúton lehet megközelíteni. A város mellett elhaladó 6-os útról a 63-as számú székesfehérvári és a 65-ös számú siófoki útvonalak is elérhetők. Vonattal a Budapest-Baja vasútvonal vezet a megyeszékhelyre. A fővárostól való távolsága 144 km. A közeli Dunát átlépő Alföld a Sárköz és a kedvelt kirándulóhelyként ismert Gemenc vidékén kötődik a lankás Mezőföldhöz és a Dunántúli-dombsághoz. Szekszárd méltán híres borkultúrája a természet kínálta lehetőségekkel élők bölcsességét és hozzáértését dicséri. Amit felkínált a természet, gyakran elvették háborúk és kudarcok, mégis él és fejlődik a város.

Szekszárd nevének eredete sokakat foglalkoztatott, a vita talán még ma sem zárult le.

Hosszú ideig tartotta magát a Turóczy krónikára való hivatkozás, amely szerint a név I. Béla királyra utal, aki barna (szög) bőré és kopasz (szár) volt. Kedves magyarázat például az, hogy a város neve hegyek, folyók szegletébe zárt helyre utal. 1015-ben, régi írásmód szerint ugyan, de már Szekszárd néven szerepelt Szent Istvánnak a pécsváradai apátságot alapító levelében, erről az időszakról azonban keveset tudunk. Története ezért inkább az I. Béla király által 1061-ben alapított Bencés apátsághoz kötődik. Szekszárd az 1063-ban elhalt Béla temetkezési helye. Apátsága hiteles helyként működött. Az évszázadok során több uralkodó, köztük az apátságot alapító király fia, Szent László is megfordult ezen a helyen, aki Szekszárd védőszentje. A tatárjárás nagy pusztításai után ismét virágzásnak induló apátság lassan kiemelte Szekszárdot a környező települések sorából. Megerősített várát Vitéz János szekszárdi apátnak a Mátyás király elleni összeesküvése miatt kellett lerombolni. 1485 körül mezőváros rangot nyert, öt híres vásárt tartott évente, ahova messze földről- Pozsonytól Szabadkáiig- jöttek a jószágkereskedők.

Szekszárdot már több mint kétszáz éve mezővárosként tartották számon, amikor motívumokkal ékesített pecsétnyomót csináltatott magának. Erre a helyhatósági okmányok hitelesítéséhez volt szükség. Az első változat rajza címertanilag nem tekinthető teljes értékűnek, hiszen csak pajzsforma nélküli, köriratos pecsétnyomóhoz készült. Központi motívuma helyi építészeti emlékre utal. A török kiűzése után Mérey Mihály (apát 1693 - 1719-ig) kezdte el a bencések sok vihárt megért apátsági templomának helyreállítását. Ekkor épült a pecsétnyomóra került torony is. A templom 1794-ben leégett, emléke csak a régi pecsétlenyomatokban maradt fenn, és a város szimbóluma lett. Kiseb módosítások után - pl. a torony mellett először nem voltak díszek, egy időben a szőlőművelésre utaló karocit is ábrázolták, majd elhagyták, stb. - alakult ki a közismert változat; két oldalt szőlőtökével és búzaszálakkal, a harang fölött pedig szőlőfürttel díszített torony. Mivel pecsétnyomóként használták, színekre nem volt szükség. Körirata: SIGILLUM OPPIDI SSEXARDIENSIS - Szekszárd mezőváros pecsétje.

Az így díszített pecsétnyomó volt érvényes jó száz évvel később is, amikor először kapott magyar nyelvű köriratot. Ez a változat 1846-ban készült egy olyan kiegészítéssel, amely Máriát ábrázolja a kisdéddel. Az új motívum a belvárosi r. k. templomban látható egyik festmény részlete. A képen az apátságot alapító I. Béla király fia, Szent László - mint a város védőszentje - Mária oltalmába ajánlja a várost. Színes címerként is több helyen használták, pl. az 1846-ban alakult Szekszárdi Takarékpénztár emblémájában. Felkerült a Garay téren 1893-ban emelt "Szekszárd Szálló" homlokzatára is, ahol néhány év óta újra látható. A domborművet Fusz György iparművész készítette.

Időközben Szekszárd nagyközség, majd rendezett tanácsú város lett. A képviselő-testület egy év múlva engedélyt kapott arra, hogy a címertanilag idegen motívumokat elhagyva, ismét a korábbi változatot használja. Leírásához pajzsformát is adtak, és megerősítették a már fél évszázada használatos színeket. A pajzsmező alapszíne kék, a négy sor termékből épült vörös színű várfalon egy nyílt harangtorony emelkedik, amelynek osztott részeiben felül szőlőfürt, alul harang lóg. Címertanilag jobbról (ami szemből nézve fordítva van, mert mindig a karon lévő pajzshoz kell viszonyítani) kétfürtű szőlőtöke, balról pedig három búzakalász egészíti ki. Új díszítő elem a pajzson elhelyezett arany korona.

Ez a címer 1949-ig volt érvényben, egy akkor megjelent rendelet tiltotta a vármegyék és a települések saját címer és zászló használatát. Az 1970-es években kezdtek ismét felelevenedni a hagyományok. Szekszárd Város Tanácsa az 1974-ben alkotott szabályrendeletével visszanyúl a legrégebbi pecsétmotívumhoz. Sinka Mátyás terve alapján elhagyta a pajzsot díszítő koronát, és a címernek egy kevésbé archaikus, stilizált változatát fogadta el. Városunk képviselő-testülete 1991. július 11-én az 1906-1949 között használt változat mellett döntött. Majdnem három évszázados címerünk leírásában megerősítette az 1906-ban elfogadott formát és díszeket, a pajzsot ismét koronával ékesítve. A címer Schubert Péter grafikusművész munkája, ez díszíti majd a város zászlaját is.

1526-tól sokat szenvedett a település az átvonuló török seregek pusztításai miatt, a kolostor is elpusztult. A város és az apátság újjáépítését Mérey Mihály apát kezdte el, 1716-ban már 60 jobbágy és 6 zsellér család lakta Szekszárdot. Közben Rákóczi szabadságharca emelte történelmi emlékhellyé a várost, itt fogták el 1710-ben a kuruc brigádéros Béni Balogh Ádámot. A 18. század a németországi betelepítések, a céhek alakulásának, a városi címerhasználat bevezetésének, majd az apátság megszűnésének és a megyeszékhellyé válásának a százada. Már több mint hatezer fő a lélekszám, amikor 1794-ben a település nagy része tűzvészben pusztult el. A kétszáz évvel ezelőtti Szekszárd estéi- 1903 óta írják hivatalosan Szekszárdnak- az Arany Szőlő és a Fekete Elefánt fogadóban voltak hangosak, különösen ha alsó- és felsőutcai legények akaszkodtak össze.

A Sió-Sárvíz és a Duna 1850-es években történt szabályozásai a mai Sétakert felé kihúzódó folyók miatt becsben tartott domboldalokon mindig nagyobb területen folyt szőlőművelődés, mint szántóföldi növénytermelés a sík részeken.

A 19. század különösen jelentős volt Szekszárd életében. Kórházat alapított, templomai épültek, középületei - megyeháza, városháza, takarékpénztár stb. - emelkedtek, a század végén múzeumot és gimnáziumot alapított. Kulturális életében jelentős esemény Liszt Ferenc négy alkalommal tett látogatása, városi kaszinó és dalárda alakítása, számos egyesület létrehozása. 1898-ban a város szobrot állított jeles szülöttének, a nagyotmondó Hány Jánost megéneklő Garay Jánosnak (1812-1853). A Bezerédjeknek köszönhetően a megyeszékhely egyik központja lett a hazai selyemtenyészésnek, ekkor 14 ezer lakosával a vármegye legnépesebb települése.

Egy évszázada (1905) rendezett tanácsú városi rangot kapott. Ipara, gazdasága alig volt, egyedül nagyhírű szőlőkultúrája tette híressé. A vasút és a közutak építése idején hátrányos helyzetbe került város fejlődése hosszabb időre megállt, de ezzel együtt Szekszárd megmaradt a megye közigazgatása és szellemi-kulturális élete központjának. Múzeumában és Levéltárában értékes történetkutató munka kezdődött és folyik napjainkban is.

Lakosságának gyors ütemű növekedése az 1960-as években indult meg, mely gyarapodással való versenyfutásra egyaránt jellemző, hogy maradó értékű születtek és jelentős ellátási feszültségek keletkeztek. Mindezek ellenére Babits Mihály (1883-1941) szülővárosa a megyeszékhelyi pozíciójában - 1994 óta megyei jogú városi rangban - megerősödve gazdasági, kereskedelmi és kulturális központja fejlődött.

A bencés templom feltárt romja Szekszárd legjelentősebb középkori műemléke. A romkertet övező megyeháza klasszicista stílusban épült 1828-1833 között, Pollack Mihály tervei szerint. Ma a Tolna Megyei Levéltárnak ad otthont. László király, a város védőszentje tiszteletére emelték a Béla téri, késő barokk katolikus plébániatemplomot a nagy tűzvész után, 1805-ben. A város első színházának 1893-tól adott helyet a klasszicista volt Nagyvendéglő. Az épületben - csakúgy, mint az ugyanakkor épült Lechner Ödön-féle szecessziós Szegzárd Szállóban - ma biztosító társaság működik. A neológ zsidó közösség temploma is - ma a Művészetek Háza - fontos műemlék, épült 1897-ben. A századfordulón tervezte Schickedanz és Herzog a neoreneszánsz megyei múzeumot. Alapítója, Wossinsky Mór emlékét mellszobor őrzi. Augusz Antal báró kastélyát a ház világhírű vendége, Liszt Ferenc személye teszi nevezetessé. Az épületegyüttes zeneiskolaként működik. Babits Mihály szülőháza múzeum, udvarán áll a város egyik kiemelkedő jelenkori szobrászati alkotása, Farkas Pál Babits-szobra. Nem kevésbé jelentős Varga Imre Prométheusz-szoborcsoportja a városközpont parkjában. A második világháború utáni modern építészeti példájaként Jurcsik Károly volt pártszékházát és Tilly Ernő művelődési házát érdemes említeni. Néhány öreg présház ma is áll a népi építészet emlékeként.

Szekszárd népessége az elmúlt kétszáz év alatt hatszorosára nőtt, ugyanakkor a nemzetiségek aránya - részben asszimilációs folyamatok miatt - majdnem elenyészett. Vallásfelekezeti összetétele lényegében nem változott, a város többségében katolikus lakossága mellett számottevő a reformátusok aránya. Ezen kívül az evangélikusoknak és a metodistáknak van saját templomuk, a Jehova Tanúi pedig imaházat építettek.

Az ócsényi repülőtér közelsége a belföldi légi forgalom felélesztésének lehetőségét kínálja. A háztartások ivóvíz ellátása megoldott. A csatornahálózat a csapadékat és a szennyvizet különválasztva vezeti el. A hulladékkezelés új megoldást kíván a környezetvédelmi szempontok figyelembevételével. Szekszárd energiaigényét a villamosenergia-hálózat, a földgáz és a távhőszolgáltatás fedezi. A telefonhálózat a digitális központ felszerelésével megfelel a kor igényeinek. A kábeltelevíziós rendszer mind több háztartásba viszi el a Tolnatáj Televízió híreit, és más, helyi kereskedelmi csatornák műsorait. A minden háztartásba eljutó Szekszárdi Vasárnap c. hetilapon kívül két kereskedelmi rádióadó is szolgálatot lát.

A megyeszékhelyen található a Megyei Kórház és Rendelőintézete és az Országos Mentőszolgálat megyei állomása. Az egészségügyi alapellátásról 14 háziorvos és 8 házi gyermekorvos gondoskodik. A szociális ellátásban tevékeny szerepet vállal a Szociális és Családsegítő Központ. Szekszárd 8 általános iskolával, 9 középiskolával és 2 felsőoktatási intézménnyel rendelkezik. A középfokú iskolákba az egész megyéből várják a tanulókat. Öt középiskolának saját kollégiuma van. Több mint száz éve áll a Garay János Gimnázium, a megye első főgimnáziuma. A korábbi Illyés Gyula Pedagógiai Főiskola a Pécsi Tudományegyetem Kultúratudományi, Pedagógusképző és Vidékfejlesztési Karaként működik tovább. A közművelődést olyan jelentős közintézmények szolgálják, mint a Babits Mihály Kulturális Központ, az Illyés Gyula Megyei Könyvtár, a Wossinsky Mór Megyei Múzeum és a Tolna Megyei Levéltár. A Művészetek Háza kamarajellegű koncerteknek és kiállításoknak ad otthont. Nemzetközi sikereket ért el több művészcsoport, köztük a Bartina Néptáncgyűttes, a Szekszárdi Big Band, a kamarazenekar és a Szekszárdi Madrigálkórus. Nyaranta megnyitja kapuit a szobrászok nemzetközi Forma Symposium művésztelepe. A német nemzetiségi kultúrát a Deutsche Bühne Ungarn - az ország egyetlen német színháza - és más művészeti csoportok ápolják. A nagy számban alakult egyesületek és alapítványok fontos szerepet töltenek be a város társadalmi, kulturális és sportéletében.

Szekszárd hagyományosan mezőváros. A környező mezőgazdasági kultúra, főként a szőlőművelés a vidék természetes növénytakaróját kiszorította, ma Szekszárd és környéke történelmi borvidékként ismert és elismert. 1960 után az élelmiszeripari profil mellett új ágazatok (műbőripar, gépgyártás, műszeripar) jelentek meg. Napjainkban a kereskedelem és vendéglátás fejlődik látványosan. A kisipari hagyományokat sok kis- és középvállalkozás viszi tovább. A nagyvállalkozások mögött többnyire külföldi tőke áll.

Szekszárd testvér- és partnervárosi kapcsolataiban Bietigheim-Bissingen (német), Bezons (francia), Tornio (finn), Becse (Szerbia), Lugos és Facsád (román), Ravenna (olasz), Waregem (belga), városoknak van szerepe, eltérő súllyal és lehetőségekkel. Az Alisca Bornapok gazdasági szempontból is fontos idegenforgalmi események. Sok látogatót vonzó kulturális seregszemle, a Pünkösdi Fesztivál, Szekszárdi Néptáncfesztivál, Szent László Napok, Duna Menti Folklorfesztivál, Szüreti Napok, Márton-napi Vigadalom. A Sió Kupa, Gemenc Kupa megrendezésével Szekszárdot a nemzetközi sportéletben is számon tartják.

Az örökségükkel felelősen gazdálkodó szekszárdiak őrzik és gyarapítják értékeiket. Garay János és Babits Mihály, Mészöly Miklós és Baka István szülővárosa méltán lett a dél-dunántúli régió belüli térség oktatási- és kulturális központja, a népművészetéről híres Sárközt is felölelve.

A 2003. július 4-én átadott dunai Szent László híd és az M9-es elkészült új szakasza új fejezetet nyitott Szekszárd életében.

Fejlesztési tervek vannak az idegenforgalom fellendítésére és a már megvalósult Duna-Dráva Nemzeti Park után a Szekszárdi-dombvidék Tájvédelmi Körzet létrehozására.

www.szekszard.hu/nyoman

Értékeink, küldetésünk

Jelen dokumentum célja az esélyegyenlőségnek, mint társadalmi értéknek a város mindennapi életében való minél tudatosabbá tétele. Önkormányzatunk mindig is hangsúlyt helyezett a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentésére, ennek egy újabb megvalósulási szintjét jelenti jelen program összeállítása illetve

partnereinkkel karöltve történő megvalósítása.
során értékékként tekintünk a szociális terület által napjainkban annak tekintett minőségekre.

Munkánk

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,

a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,

a diszkriminációmentességet,

szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel, aktuális fenntartókkal (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkt.)

előírásaira, valamint az alábbi dokumentumokra:

Az EU 2020 stratégia²

Az Európa 2020 az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája, a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása, annak tapasztalatait beépítő új, közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedésterv. Célja nem csupán a válság leküzdése, a stratégia az uniós növekedési modell hiányosságait hivatott megszüntetni, és az intelligensebb, fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremteni. Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések, melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie kell két területen is megjelenik. Az oktatásban a lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni. A szegénység/társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza, hogy legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

Nemzeti Reform Program³

Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitási/konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, s hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek.⁴ A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzete javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia⁵

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) az Európai Bizottság által 2011-ben jóváhagyott „A nemzeti romaintegrációs stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig” című dokumentumban foglaltakhoz illeszkedik. Az NTFS a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkózáspolitikát helyezi

középpontba, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztése ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia célja, hogy a szegénység szempontjából meghatározó problématerületek – gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek – hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését kívánja előmozdítani, figyelemmel, a többi, a társadalmi felzárkózás szempontjából releváns stratégiára, így a gazdaságfejlesztéssel és foglalkoztatáspolitikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közigazgatási elképzelésekre.

„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia⁶

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

Roma Integráció Évtizede Program⁷

Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozatot, amely a Kormány feladatául tűzi, hogy a Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövidtávú, kétéves időszakokra szóló intézkedési terveket. A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia

Az Országgyűlés 2009-ben fogadta a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról készült dokumentumot (88/2009. (X. 29.) OGY határozat). A Stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami felelősség összefoglalása a 2009-2024. időszakra vonatkozóan. Részletezi az ifjúságpolitika hosszú távú társadalmi céljait, megvalósításukhoz az egyes területeken a horizontális és specifikus célokat, valamint ezekhez kapcsolódó részcélokat határoz meg. A Stratégia megvalósítása kétéves cselekvési tervek mentén történik, a 2012-2013. évi cselekvési tervről az 1590/2012. (XII. 27.) Korm. határozat rendelkezik.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az esélyegyenlőségi célcsoportokra vonatkozó helyi szabályozás nem született, a területet érintőlegesen befolyásolja a Szekszárdi Önkormányzat 10/2012.(III.6.) ör. rendelete a személyes gondoskodást nyújtó ellátások térítési díjairól, 35/2001.(XII.21.) számú rendelete a gyermekvédelmi ellátások helyi szabályozásáról, 8/2009.(III.30.) ör. számú rendelete a szociális ellátások helyi szabályozásáról valamint a 3/1994.(II.1.) KT. számú rendelet a lakások és helyiségek bérletéről, elidegenítésének szabályairól.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- Költségvetési koncepció – az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. § értelmében A jegyző, által elkészített, a következő évre vonatkozó költségvetési koncepciót a polgármester

november 30-áig - a helyi önkormányzati képviselő-testület tagjai általános választásának évében legkésőbb december 15-éig - benyújtja a képviselő-testületnek, melyet a testület rendelet formájában hagy jóvá.

- Gazdasági program - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.
- Szolgáltatástervezési koncepció – a szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény 92. §-a szerint a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít.
- Köznevelés-fejlesztési terv⁸ – A helyi önkormányzati feladat-ellátási rendszerben minden községi, városi, fővárosi kerületi önkormányzatnak feladata, kötelezettsége volt, hogy gondoskodjék a településen élők részére arról, hogy az óvodai nevelés és az általános iskolai nevelés és oktatás a rendelkezésükre álljon anélkül, hogy annak igénybevétele a szülők, illetve gyermekeik részére aránytalan teherrel járna. A köznevelésről szóló törvény alapján az állam gondoskodási kötelezettsége – az óvodai nevelés kivételével – megfogalmazódik. Már nem a kormányhivatalok készítik el a feladat-ellátási intézményhálózat-működtetési és köznevelés-fejlesztési tervet, hanem az oktatásért felelős miniszter. Az oktatásért felelős miniszter az Oktatási Hivatal előterjesztése alapján a kormányhivatalok közreműködésével és a helyi önkormányzatok véleményének kikérésével és közreműködésével készíti el megyei szintű bontásban az intézményhálózat-működtetési és köznevelési-fejlesztési tervet. A települési önkormányzat kötelezettsége, hogy beszeresse a településen működő köznevelési intézmények nevelőtestületei, alkalmazotti közösségei, a szülői és diákszervezetei véleményét. Az oktatási hivatal s feladata az is, hogy a köznevelés-fejlesztési terv elkészítésekor a nemzetiséget érintő kérdésekben beszeresse az érintett települési, területi és országos nemzetiségi önkormányzatok egyetértését (Nkt.75.§)
- Településfejlesztési stratégia – A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. Törvény 24. §-a értelmében a fővárosi közgyűlés a főváros egységes településpolitikájának biztosítása érdekében – a Kormány, valamint a kerületi képviselő-testületek véleményének kikérésével – a megalakulását követő egy éven belül minősített többséggel dönt a fővárosnak legalább az adott ciklusra szóló településfejlesztési stratégiájáról.
- Településrendezési terv – Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzat – a fővárosban a fővárosi és a kerületi önkormányzatok a külön jogszabályban meghatározott hatáskörük szerint – a településrendezési feladatukat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészíttetésével és azok elfogadásával látják el.
- Településszerkezeti terv - Az 1997. évi LXXVIII. törvény 10. §-a szerint a településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területrészek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével a környezet állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett. A településszerkezeti tervet a települési önkormányzatnak legalább tízévenként felül kell vizsgálnia, és szükség esetén a terv módosításáról vagy az új terv elkészítéséről

kell gondoskodnia. A tízévenkénti szükséges felülvizsgálat során gondoskodni kell az időközben történt módosítások egységes tervbe foglalásáról.

- Településfejlesztési koncepció - az 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum, amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza. A fejlesztési koncepció elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, a gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszernek van döntő szerepe. A törvény 7. §-a értelmében a településfejlesztési koncepcióban foglaltak megvalósítása érdekében a városok és több település közös fejlesztési tervezése esetén integrált településfejlesztési stratégiát kell készíteni. Az integrált településfejlesztési stratégia meghatározza a települések településfejlesztési tevékenységét, összehangolja a különböző szakpolitikai megközelítéseket, összefogja és ütközteti az érintett partnerek (üzleti szektor, civil szektor, közsféra szereplői, lakosság) céljait, elvárásait, meghatározza a fejlesztési célokat, azok finanszírozási módját, továbbá a megvalósítás és fenntartás módját is összefüggéseiben kezeli.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Mötv. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata a Szekszárd-Szedres-Medina Óvodafenntartó Társulás keretében köznevelési feladatokat lát el, valamint gyermekjóléti alapellátást biztosít. A Szekszárd és Környéke Szociális Alapszolgáltatási és Szakosított Ellátási Társulás keretében idősek részére nyújtanak bentlakásos illetve a még otthonukban élők számára is igénybe vehető szolgáltatásokat. A Szekszárd és Környéke Alapszolgáltatási és Szakosított Ellátási Társulás gyermekjóléti szolgáltatást, családsegítést, hajléktalanok számára szervezett szolgáltatásokat, pszichiátriai betegek közösségi ellátását nyújt, valamint ezen társulás keretein belül működik a Családok Átmeneti Otthona is.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatokat a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 1. számú melléklete tartalmazza. E mellett célszerű és szükséges támaszkodni egyéb adatforrásokra: releváns (helyi, térségi, országos) kutatások adataira, az önkormányzat által gyűjtött adatokra, illetve a partnerek által nyújtott adatszolgáltatásra. Mindezek alapján vázolható fel a település átfogó helyzetképe esélyegyenlőségi szempontból, illetve az is láthatóvá válik, hogy mely területeken szükséges további adatok gyűjtése.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi

válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza (Ld. pl. A tartós szegénység csökkentésének lehetőségei Magyarországon, Budapest Intézet, 2012., www.budapestinstitute.eu/uploads/BI_tartos_szegenyseg_okok_1.1.pdf). A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó-Orsós 2012)

E terület vonatkozásában a következőkben tekintjük át azokat az alapvető jogszabályi rendelkezéseket, amelyek a foglalkoztatási és szociális, valamint egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés, a lakhatási körülmények javítását szolgálhatják.

- 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (továbbiakban: Szt.) A törvény meghatározza a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, a szociális ellátás finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, a szociális ellátást nyújtó szervezet és a jogosult közötti jogviszony főbb elemeit, továbbá a fenntartónak a szolgáltatóval, illetve intézménnyel kapcsolatos feladat- és jogkörét, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységet végző személy adatainak működési nyilvántartására vonatkozó szabályokat.
- a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.) A törvény meghatározza az állam által nyújtandó családtámogatási ellátások rendszerét, formáit, az ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításával és folyósításával kapcsolatos legfontosabb hatásköri és eljárási szabályokat.
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ft.) A törvény célja a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskereső támogatásának biztosítása
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. tv. A törvény célja a nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzésének, anyanyelvük ápolásának és fejlesztésének, egyéni és közösségi jogainak széleskörű biztosításának elősegítése, figyelemmel Magyarország Alaptörvényében a magyarországi nemzetiségek ügye iránt kinyilvánított felelősségvállalásra, továbbá a nemzetiségek védelme érdekében.

A szegénységben élők, a roma közösségek helyzetének elemzése során vizsgálni kell az Ebktv. által rögzített, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését. Az Ebktv. 8. és 9. §-ai értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely ezen személyeket, csoportokat lényegesen nagyobb arányban hozza hátrányos helyzetbe mint a velük összehasonlítható személyeket, csoportokat.

3.1 Néesség, jövedelmi és vagyoni helyzet

Szekszárd Megyei Jogú Város 2017. évi lakónéessége 33.189 fő, mely 4%-os csökkenést mutat a 2012. évihez képest. Az állandó népesség 53%-a nő 47%-a férfi (17.627 illetve 15562 fő). Fenti népességen belül a 0-2 éves korosztály 2,6%-ot (860 fő) tesz ki, 13,44% nagyságú a 0-14 éves korosztály (4461 fő), a 15-17 éves korosztály 2,3% (790 fő), 55,2 % a 18-59 éves népesség (18307 fő), 3,8 % a 60-64 éves korosztály (2803 fő), 20,6 % (6828 fő) a 65 év feletti népesség.

A városban 2018. május 31-i állapot szerint 17.746 gépjármű található, mely 12.183 adózó tulajdonában áll. 22.969 építmény található Szekszárd területén, melyeket 14.409,- adózó birtokol. 2.345 telek után 345 fő fizet adót. Iparüzési adót 3.773 fő fizet.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Szekszárd településen a 15-64 év közötti lakosság száma a 2008-2012 közti időszakban mintegy hat százalékkal csökkent, mely semmilyen területi összevetésben nem tekinthető kirívónak. Ezen belül a nő-férfi arány sem mutat jelentős változást, illetve egybevág az országos adatokkal. A munkaképes korú népességen belül nem zajlanak kirívó folyamatok. A nyilvántartott álláskeresők száma szintén megegyezik az országos adatokkal: 2008-ról 2009-re meglehetősen magasnak mondható, 1,6%-os növekedést mutat, mely a recesszióknak tudható be. Ezen, az adatsorban kiugróan magas érték 2010-re 6,1%-ra mérséklődött, mely jelenség azért is roppant érdekes, mivel a munkaképes korú lakosság száma növekedést mutat (2097 fő). Megjegyzésre méltó az is, hogy a munkaképes korú nők számához viszonyítva az álláskeresőként nyilvántartott nőket 2008-ról 2012-re 0,7 %-os emelkedést kapunk, mely adat férfiakra vonatkoztatva 1,7%-os növekedést mutat. Az összes álláskereső munkaképes korú népességen belüli aránya 1,1 %-os növekedést mutat az idősor elejéről annak végére. E tendenciát azzal magyarázhatjuk, hogy a nők eleve kedvezőbb helyzetben vannak munkaerőpiacon hasznosítható ismeretek, iskolázottság szempontjából illetve egészségi állapotuk megőrzésében is tudatosabbak a férfiaknál, mely tény könnyebben eladhatóvá teszi munkajelüket. Településünkön a 2008-as évben 1.334 fő szerepelt regisztrált álláskereső státuszban, számuk 2012-re 1.519-re emelkedett, mely 13 %-os emelkedést jelent és megfelel a tendenciának. Az idősor elejéről annak végére 0,5 %-os emelkedést mutat a 20 éves vagy annál fiatalabb regisztrált álláskeresők összes nyilvántartott munkanélkülin belüli aránya, mely adat arra mutat rá, hogy az alacsony életkorból eredő valószínűleg alacsony iskolázottság egyre erőteljesebben csökkenti az elhelyezkedési esélyeket. A magasabb életkorokban az alacsonyabb képzettségi szintet valamelyest ellensúlyozza a növekvő munkatapasztalat. A 26-30, 31-35, 36-40 valamint 51-55 év közötti korosztályok arányának mértéke csökkent a vizsgált ötéves intervallum során, ellenben az összes többi korcsoport összes munkanélkülin belüli aránya

növekedett. Utóbbi tendenciát a két fiatalabb korcsoport esetében a nem túl magas végzettségre valamint a munkatapasztalat hiányára vezethetjük vissza, a 41-45 és 46-50 közötti korosztály esetében fontos szerepet játszik már a tudás elévülése, valamint az, hogy koruk már előnytelenül érinti őket a munkaerőpiacon illetve valószínűsíthető, hogy munkakeresési stratégiáik sem korszerűek már. Úgy tűnik, az 51-55 éves korosztály sikeresebben van jelen a munka világában, bár ismereteik még nagyobb eséllyel avultak el, mint a fiatalabb korosztályoké illetve korukra tekintettel még kevésbé keresettek a munkaerőpiacon, mint a 41-50 közöttiek. Az 56-60 év közti illetve 61 év feletti csoportok összes álláskeresőn belüli képviseltsége 109 %-os illetve 167 %-os emelkedést mutat, mely nem okoz meglepetést, ha az előbbi logikát követjük: sem ismereteik, sem egészségi állapotuk, sem egyéb jellemzőik nem teszik őket a munkaerőpiacon keresetté. Az álláskeresőkön belül sajátos csoportot képeznek a 180 napnál régebben munkanélküliek: számuk a vizsgált időszak első négy évében meghaladja az összes regisztrált munkanélküli felét, majd 2012-ben a nyilvántartottak felét sem éri el. Ennek hátterében – feltételezhetően - a közmunkaprogramok hatékonysága áll, illetve talán az, hogy anyagi illetve pszichés tartalékaik kimerülésével könnyebben fogadnak el olyan állásokat, melyeket korábban nem vállaltak volna el, illetve kevésbé motiváltak a munkaügyi szervekkel való együttműködésben így szem elő tévesztik őket a nyilvántartással foglalkozó szervek. További érdekes adat, hogy a nők mindvégig magasabb arányban képviseltetik magukat a 180 napnál régebben állás nélkül lévők között. Illetve az összes munkanélkülin belül igen magas arányt képviselnek a nők. A munkanélküliek e speciális csoportjába tartozók valószínűleg alacsonyán iskolázottak, egészségi állapotuk esetleges szenvedélybetegségük akadályozza a munkaerőpiacra való be- illetve visszajutásukat, szocializációjuk során a társadalom átlagemberétől meglehetősen eltérő motiváltság alakult ki a munka világgal szemben, koruk sem teszi őket a munkaerőpiacon keresetté.

A munkanélkülieken belül a következő speciális helyzetű vizsgált csoportot a pályakezdők alkotják. Bár abszolút számuk csökkenő tendenciát mutat, az összes munkanélkülin belül való arányuk 1,2 %-kal emelkedett az időszak végére. Csoportjuk azért is különös figyelmet érdemel, mivel a munka világába való beilleszkedés optimális idejét túllépve egyre nehezebben illeszkednek be a „dolgozó felnőttek” világába, illetve mivel napjainkra egyre jellemzőbb a „gyermekkor” kitolódása, egyre később és egyre kevesebb gyermeket vállalnak a szülők. Egy, a munkaerőpiacra későn belépő pályakezdő munkanélküli sokkal kevesebb jövedelmet termel egész élete során, így kevésbé hatékonyan kamatoztatja iskoláztatása költségeit, továbbá kevesebb jövedelméből kevesebb gyermeket tud vállalni illetve kevésbé tud részt venni a fogyasztói társadalom életében.

A 15 és 64 év közötti népesség 2015-ben 22.005,- fő, 2016-ban 21.598 fő, mely a korábbi évekhez képest csökkenést mutat, ugyanakkor a nyilvántartott álláskeresők száma és aránya is csökkent. A regisztrált munkanélküliek száma és aránya minden korcsoportban csökkenést mutat, kivéve a 61 feletti korosztályt: a nyilvántartott 61 év feletti álláskeresők száma 2014-ben 19 fő, majd 51-re illetve 72-re emelkedik. ez az összes munkanélküli belül 1,7, majd 4,9 és 7,7 %-ot képvisel. Az előzőekben leírt trend mögött valószínűleg az emelkedő nyugdíjkorhatár, illetve az adott korosztály képzettségének elavulása áll, emiatt tudnak egyre nehezebben bennmaradni a munkaerőpiacon.

A regisztrált munkanélküli férfiak száma a 2013-as 779,5-ről 2017-re 424-re csökkent, mely a 45,6 %-os csökkenést mutat. Ugyanezen adat nők esetében 695,5 főről 389,5 főre csökkent, mely 44 %-os csökkenést jelent. A munkakorú lakónépesség változása ezen időszak alatt férfiak esetében 86,7-%ra csökkent, a nőké 0,35 %-os csökkenésével szemben, mely alig valamennyi változást jelez.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Az alacsony iskolai végzettségű személyekre vonatkozóan csak a 2001. és 2011. évre állt módunkban adatokat beszerezni. A 15 éves vagy annál idősebb lakosság száma 2001-ben 30.540 fő, ez némiképpen csökkent 2011-re, a korosztály ekkor már csak 29.987 főből áll. A 2001-ben általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma 28. 314 fő, vagyis a vizsgált korcsoport 92,71 %-a rendelkezett a kérdéses képzettségi szinttel. Az adott korosztály 55,2 %-a nő, 44,78 %-a férfi, tehát a nők felülreprezentáltak. A 15 éves és annál idősebb népesség közül legalább általános iskolai végzettséggel rendelkezők 53,14 %-át nők, 46,86 %-át férfiak teszik ki, vagyis a vizsgált korcsoporton belüli arányuktól elmaradó mértékben végzik el az általános iskolát a nők, viszont ennél sokkal jobb adatokat mutatnak fel a férfiak. Ennek tükrében a 15 év feletti népességen belül az általános iskolát el nem végzett személyek száma 2.226 fő, vagyis a vizsgált korosztály

7,3%-a, akik közül 1.738 fő nő (10,3%) és 488 fő (3,6 %) férfi. A 15 év feletti népesség általános iskolai végzettséggel nem rendelkező női tagjai több, mint három és félszer annyian vannak, mint a hasonlóan alacsony végzettséggel rendelkező, ugyanezen korosztályhoz tartozó férfiak. A probléma hátterében vélhetően az iskolai tanulmányaikkal elve nehezebben előrehaladó nők korai gyermekvállalása áll. Ők valószínűleg elsősorban az anyaszerepre szocializálódtak, a tanult vagy munkába járó nő kevéssé szerepel az általuk ismert szerepminták között.

A nyilvántartott álláskeresők száma 2008-ban 1.334 fő, akiknek 4%-a nem rendelkezett általános iskolai végzettséggel, 32%-uk elvégezte a 8 általános iskolai osztályt, 64 %-uk pedig ennél magasabb végzettséggel is rendelkezett. A munkanélküliek száma 2009-re jelentősen, mintegy 22 %-kal emelkedett, majd az időszak végére, 2012-re 1.519 főre csökkent, a vizsgált időszakban végig szinte változatlan volt a 8 általánost, annál kevesebbet illetve többet végzettek aránya.

Városunkban felnőttoktatás általános iskolai tanulmányok tekintetében nem működik.

A pályakezdő álláskeresők száma csökkenni látszik, 2014-ben 158 fő, 2015-ben 148 fő, 2016-ban 118 fő.

A nyolc általánosnál alacsonyabb iskolai végzettségű regisztrált munkanélküliek száma 46-ra csökkent 2016-ra, ez szembeállítva a 2013-as 59 fővel 22 %-os csökkenést mutat. 2017-re még erőteljesebb a csökkenés, 42,25 főre csökkent, mely a 2013-as évet alapul véve 28%-os csökkenést jelez. Az általános iskolát végzett munkanélküliek száma 274 2017-ben, mely 2013-tól (421,75 fő) meredek csökkenést mutat. Az ennél magasabb iskolai végzettségű munkanélküliek száma a 2013-as 994,25-ről a 2017-es 497,25-ra meredek, 50%-os csökkenést mutat, mely tény igazolja azt a tézist, mely szerint minél magasabb végzettséget szerez valaki, annál könnyebben kerül be illetve marad meg a munkaerőpiacon.

c) közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás jelenlegi formája 2010-től került bevezetésre.

Városunkban a közfoglalkoztatottak száma az első két évben szinte változatlan volt, majd 2012-re a finanszírozás megváltozása miatt 58%-ra esett vissza a 2010. évinek. A közfoglalkoztatási programok továbbra is sikerrel működnek a városban. A 2014-es évben 684 fő, 2015-ben 543 fő, 2016-ban 583 fő, 2017-ben 413 fő vett részt közfoglalkoztatásban. Ez alátámasztja a konstrukció hatékonyságát, illetve igazolni látszik azt, hogy kellő eszközökkel megfelelően motiválhatók a részvételre az álláskeresők, a számszerű csökkenés pedig a munkaerőpiacra való tartós belépésre, bent maradásra utal.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Ezen esélyek javítására igyekszünk minél több személyt bevonni a közfoglalkoztatásba.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A 20 év alatti, tehát nem magas végzettséggel és valószínűsíthetően szinte semmi munkatapasztalattal rendelkező álláskeresők száma 2007-ben 19,75 volt, mely szám 25,75-re emelkedett a következő évre, majd 2013-ig ezen a szinten is maradt, ekkor 28,75 főre emelkedett, majd a 2015-ös 36,75 fős csúcspontot elérve csökkenni kezdett a 2017-es 18 főre, mely az idősor legalacsonyabb adata. A csökkenés 2015-höz viszonyítva 51 %-os. A kifejezetten fiatal/pályakezdő népességet célzó munkaerőpiaci programok hiányát szeretnénk megszüntetni a településen.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A helyi foglalkoztatási programok pályázati pénzekből valósulnak meg. A finanszírozási lehetőségek nagyban befolyásolják a programok indításának lehetőségeit.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A fentiekben már említett finanszírozási lehetőségek szabják meg, hogy hány személyt, milyen kondíciókkal tudunk bevonni a közmunkaprogramokba.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Foglalkoztatás területén előforduló diszkriminációról nincs tudomásunk.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

2008-ról 2012-re 24.906 főről 23.421-re csökkent a 15-64 év közötti lakónépesség száma. Az álláskeresési segélyben részesülők száma 258 főről 147-re apadt a vizsgált időszakban. Míg kezdetben a munkaképes korú lakosság 1%-a részesült segélyben, addig számuk átmeneti emelkedést követően 0,6%-ra csökkent. Ez nem feltétlenül jelenti a munkanélküliek táborából való kikerülésüket, csupán azt jelzi a szám, hogy ezen ellátásra való jogosultsági idejük lejárt.

A 3.3.2. táblázat alapján az álláskeresési járadékra jogosultak száma 2008-ról 2012-re 1.334-ről 1.519-re emelkedett, mellyel párhuzamosan zuhant az álláskeresési járadékra jogosultak száma, 19,3 %-ról 9,7%-ra.

A rendszeres szociális segélyben részesülők száma 2008-ról 2012-re 367 főről 375 főre emelkedett, a munkaképes korú népességhez viszonyítva ez 0,1 %-os emelkedést jelent, tehát nem számottevő. A foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő személyek száma 2009-ről 2012-re 117 fővel emelkedett, az álláskeresők számához viszonyítva ezt a két értéket 9,51 %-os emelkedést kapunk, mely azt mutatja, hogy sokan kerülnek át a munkaügyi szervek által nyújtott ellátások kimerülését követően az önkormányzati segélyezetttek körébe. Számukra egyre égetőbbé válik a közmunkaprogramok elindítása.

Fenti trendek – az aktuális jogszabályi változások keretei által szabott mederben – folytatódni látszanak.

A 2017-re minden munkanélküliekhez kapcsolódó pénzbeli ellátás átkerült a járási hivatalokhoz. Az álláskeresési segélyben részesülők száma a 2007. évi 96,25-ről 54,5-re csökkent (56,62%) 2017-re. Az ellátást legtöbbször a 2010-es évben kapták (137,25 fő), legkevesebbet pedig 2012-ben (17,25 fő). A járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek száma 2007-ben 296,25 fő volt, mely 2009-re meredeken nőtt, 375,75-főre, majd 2012-re jelentősen csökkent (188,5 fő), majd apróbb emelkedésekkel és csökkenésekkel tarkítva pályáját elérte a 2017-es 91,75 főt. A regisztrált munkanélküliek száma ezenközben a 2007-es 1251,5-ről 2010-re 1563,5-re emelkedett, majd egyre erőteljesebb évenkénti csökkenéssel elérte a 813,5 főt jelentő 2017-es adatot, mely 52 %-a a csúcspontnak tekintett 2010-es évnek, illetve az enyhülés kezdetét jelentő 2013-as adatnak 55,1 %-át teszi ki.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

Településünkön lakhatási szegregáció nem mutatható ki: a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés a település minden részén megoldott. A teljes jogú társadalmi tagságot akadályozó infrastrukturális körülmények egyik településrészén sem állnak fenn. Szekszárd Megyei Jogú Városban 2008-ban 14.923 lakás volt, ez a szám 14.998-ra emelkedett 2012-re, 2013-ban 15.172, 2014-ben 15.194 volt. 2018-ra a lakhatási körülmények nem változtak jelentősen, a lakásállomány két utolsó ismert adata (2015. év 15.216 lakás, 2016. év 15.224 lakás) szinte azonos.

a) bérlakás-állomány

Településünkön a bérlakás állomány 321 volt 2008-ban, majd 2011-ben 322-re emelkedett. Egyik bérlakás sem biztosít elégtelen lakhatási körülményeket. A 2017-es felülvizsgálat idején a település bérlakás állománya 322, melyből szociális alapon 267 lakás kerül bérbeadásra. Fentiekben nem következett be változás az új Esélyegyenlőségi Program készítésének idejére.

b) szociális lakhatás

A város 2008-tól 2010-ig 266 darab szociális alapon hozzáférhető bérlakással rendelkezett, 2011-ben és 2012-ben ez a szám 267 volt. A növekedés örvendetes, feltételezhető, hogy a jövőben egyre nagyobb igény mutatkozik ilyen típusú bérleményekre, így előnyös lenne a lakosság ellátása szempontjából ezek számának növelése. A 2017-es felülvizsgálat idején a 2011-es adat továbbra is érvényes, csakúgy, mint az új Esélyegyenlőségi Program elkészítésének idején, 2018-ban. Ezen jelenség forráshiányra vezethető vissza.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Erre vonatkozóan adattal nem rendelkezünk.

e) lakhatást segítő támogatások

A lakásfenntartási támogatásban részesülők száma a vizsgált időszak elején, 2008-ban 1.384 fő volt, mely 2012-re a jogszabályi előírások változása következtében 945 főre csökkent. Az adósságkezelési támogatásban részesülők száma a vizsgált időszakban szinte változatlan. 2015-ben a korábbi lakhatási támogatási formák megszűntek, a korábbi lakásfenntartási támogatás települési lakhatási támogatásként él tovább. 2016-ra az adósságcsökkentési támogatás megszűnt.

2013-ban a lakásfenntartási támogatásban részesülők száma 795 fő volt, mely 2014-re 965 főre emelkedett (121 %), majd 2015-re 655-re csökkent (az előző évhez képest 68 %), mely 2016-ra 479 főre csökkent (73 % az előző év százalékában), 2017-ben pedig 481 fő volt.

f) eladósodottság

Önkormányzatunk a szociális törvényben foglalt lehetőség figyelembevételével, a szolgáltatókkal való szoros együttműködéssel próbálja kézben tartani a részletesen nem kutatott, de nyilvánvaló problémát, mely a közüzemi/lakhatási költségek magas árszínvonalából adódik.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Településünk évek óta lakossági pályázati programokat működtet a közműszolgáltatáshoz való hozzáférés javítására. A minőségi közszolgáltatásokhoz való hozzáférés megoldott.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Településünkön az Anti-szegregációs tervben meghatározott terület tekinthető szegregátumnak.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Szekszárd Megyei Jogú Város lakói számára az egészségügyi alap- és szakellátás igénybevétele helyben biztosított. A lakosság részére 14 felnőtt és 8 házi gyermekorvosi körzet áll rendelkezésre, a felnőtt fogászati

rendelők száma öt, a gyermekek részére négy fogászati rendelő áll rendelkezésre. A településen szakrendelő illetve kórház működik.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Fent ismertetett intézményrendszeren keresztül megoldott.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Fent ismertetett intézményrendszeren keresztül megoldott.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A szakhatóságok ezirányú előírásai betartásra kerülnek, amelyet a rendszeres és szigorú ellenőrzéseken való megfelelés is tanúsít.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A településen a sportprogramokhoz való hozzáférés mindenki számára biztosított.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Szekszárd Megyei Jogú Városban Humánszolgáltató Központ keretében hajléktalan ellátás (étkeztetés, nappali ellátás, szálló, utcai szociális munka), közösségi pszichiátriai ellátás, családgondozás, gyermekjóléti szolgáltatás és Családok Átmeneti Otthona működik. A Szociális Központ keretében étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása, tartós bentlakásos ellátás működik.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Nincs tudomásunk ilyen esetről.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

Szekszárd Megyei Jogú Város köznevelési, sport és közművelődési intézményein keresztül, illetve az e területeken működő civil szerveződések helyi támogatási rendszere révén biztosítja a közösségi életben való részvétel jogát lakói számára.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Etnikai konfliktusok a településen nem jellemzők.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A helyi közösség régi hagyományokra tekint vissza mind az önségítés, mind mások segítése terén. A polgármesteri hivatal és az e téren működő civil szervezetek mindenben számíthatnak egymásra.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A települési önkormányzat minden tekintetben segíti a nemzetiségi önkormányzatok tevékenységét. A roma nemzetiség évenkénti kirándulással segíti a gyermekek nyári felügyeletében a családokat illetve karácsonyi élelmiszer csomagot juttat a rászorulóknak.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Közmunka programok behatároltsága	Hosszabb időre szóló programok megalkotása
Szegregátumban élők helyzete a munka világába történő bekerülés esetében is nehezebb	A jelenleginél árnyaltabb információk alapján intézkedési terv kidolgozása
Közfoglalkoztatásban való részvétel nehezítettsége	Közfoglalkozáshoz való hozzájutás javítása a finanszírozási lehetőségek javításával
Szociális bérlakások számának alacsony volta	Szociális bérlakás építési program
Szegregátumban élők helyzete javításra szorul	Szociális városrehabilitációs pályázat megvalósítása

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

Szekszárd Megyei Jogú Városban a védelembe vett kiskorúak száma 2008-ban 58 volt, mely adat a 2009-es és 2010-es stagnálást követően 62-re emelkedett 2012-re. A védelembe vétel megszüntetése a 2008-2012 közti időszakban hullámzást mutat – a 2008-as 37-ről 45 emelkedett a megszüntetett esetek száma 2009-re, majd 2010-ben 28 megszüntetésre került sor. Ezt követően újabb emelkedés volt tapasztalható: 2011-ben 45 fő ellátása ért véget, melyet 2012-ben 27 fős csökkenés követett. Az adatokat jobban megvilágítja, ha megnézzük a veszélyeztetett gyermekek számát. 2008-ban 352 veszélyeztetett kiskorúból 58-at vettek védelembe (16 %), 2012-ben pedig 265 főből 62-t (23 %). A 9 %-os emelkedés elgondolkodtató: valószínűleg kevesebb gyermek kerül veszélybe anyagi okokból, ugyanakkor a veszélyeztetettek nagyobb eséllyel kerülnek védelembe, tehát súlyosbodnak az erre okot adó esetek.

A veszélyeztettség növekedése meglehetősen nagy: 2014-ben 328 gyermek, 2015-ben 666, 2016-ban 662 fő 2017-ben 673 fő tartozott ebbe a csoportba. A nagyfokú emelkedés a jelzőrendszer hatékonyságát, megerősödését szolgáló jogszabályi változások következménye: 2016. január elsejétől nagyobb figyelmet kapnak a gyermekbántalmazási ügyek. A rendszer hatékonyságának változása abban is tükröződik, hogy míg

a védelembe vett gyermekek száma 2014-ben 86 fő volt, addig 2015-ben 129 fő, míg 2016-ban 102 fő volt, 2017-ben pedig 116 fő.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma a 2008-ban tapasztalt 1.069 esetről 1.163-ra emelkedett, majdnem 8%-ot növe. Ebből 2008-ban 160 gyermek volt beteg vagy fogyatékkal élő, az ő számuk 108-ra csökkent 2012-re. Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban 2008-ban 3, 2012-ben két fő részesült. Az ellátás nem érint nagy csoportot, mivel nagyon szigorúak a hozzáférés szabályai.

A családi adókedvezmény megjelenésének illetve a minimálbér folyamatos emelésének hatásaként egyre szűkül a támogatásra jogosultak köre: 2013-ban 1096 fő részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, 890 fő volt 2014-ben, majd 815 fő 2015-ben, a 2016-os adat 764 fő, 2017-ben 666 fő.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Ezen ellátások körébe a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás sorolható az önkormányzatunk által nyújtott támogatások közül. Ezen ellátásban 2008-ban 498 család részesült, szemben a 2012-es 484 családdal. A csökkenés nagyjából megfelel a veszélyeztetett gyermekek száma alakulásának. Az önkormányzati segélyezési rendszer modernizálása kapcsán a korábbi rendkívüli gyermekvédelmi kedvezmény utódja a települési támogatások között bukkant fel. 2014-ben 1.250 segélyezési alkalomról tudunk, mely 2015-re 597, majd 2016-ra 516 alkalomra módosult, majd 2017-ben 471 alkalomra volt, egyértelmű csökkenést mutatva.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Lásd. fent.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A vizsgált, 2008-tól 2012-ig terjedő időszakban a védőnői álláshelyek száma változatlanul 13. Az egy védőnő által ellátott gyermekek száma azonban csökkenést mutat – ez egyaránt megfelel az országos és kistérségi demográfiai trendnek. A 2008-as adat 215 gyermek, 2012-ben viszont már csak 189 gyermek jut egy védőnőre, mely 2017-ben már csak 145 fő (23 %-os csökkenés). Ez azonban nem a védőnői munka csökkenését jelenti – hiszen több gyermek születik nem optimális körülményeket nyújtó családban illetve egyre több környezeti ártalmat kell minden 0-6 éves gyermek életében kiküszöbölni. Mindezt 13 fő védőnő látja el, úgy, hogy tevékenységük fizikai feltételei egyre kevésbé kielégítőek, illetve egyre több kötelezettség hárul rájuk.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Településünkön nyolc házi gyermekorvosi praxis található, melyek mindegyike betöltött. A házi gyermekorvosok által ellátott esetek száma 2008-ban 66.676 volt, mely szám érdekes módon 61.155-re

csökkent a 2012-es évre, miután a köztes három évben hetvenezer felett volt. A több, mint 8%-os csökkenés a gyermekszám zuhanásának tudható be, illetve annak, hogy a köztes években jelentős járványok voltak. A körzetek száma 2017-ben is változatlan, 8 körzetben nyújtottak ellátást, melyek mindegyikében gyermekorvos praktizált. 2015-ben 59.697, 2016-ban 60.481 2017-ben 60.147 rendelésen történő megjelenésről van tudomásunk. Utóbbi adat a 2012-es évhez viszonyítva két százalékos csökkenést mutat.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Ezen korosztály speciális igényei az egészségügyi, az oktatási és a szociális-gyermekjóléti rendszeren keresztül kerülnek kielégítésre. Ehhez ezen társadalmi alrendszerek szoros együttműködése szükséges, hiszen az esetek többségében komplex, több területre benyúló problémahalmazzal állunk szemben.

d) gyermekjóléti alapellátás

Gyermekjóléti alapellátás, mint kötelezően nyújtandó szolgáltatás településünkön hozzáférhető, a bölcsődék és családi napközik rendszerén keresztül. A HEP készítésének idején 2 önkormányzati bölcsőde működött a városban. A bölcsődébe beíratott gyermekek összlétszáma 121 fő volt 2008-ban, majd az országos és kistérségi trendnek megfelelő gyermekszám csökkenést tükrözve 95 főre apadt. Mivel a gazdasági helyzet az anyák minél korábbi munkába való visszatérését ösztönzi, ezért a bölcsődék számának növekedése a működő bölcsődei férőhelyek 90-ről 140-re történő emelkedését indukálta, mely növekedés 56%-os. A szociális szempontból felvett gyermekek száma 17-ről 12-re csökkent, melyet az magyaráz, hogy a férőhelybővülés következtében már csak ritkán volt szükség különleges szempontokra való hivatkozásra a felvételhez. A családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma 2008-ban 47 volt, mely adat 2012-ben 153-ra emelkedett, 226 %-os emelkedést produkálva ezzel. Ennek hátterében az igények növekedése és az intézménytípus elterjesztésére való igen erős hajlandóság is tetten érhető. 2008-ban 45 gyermeket gondoztak családi napköziben, 2012-ben 115 fő vette igénybe az ellátást, mely 156 %-os emelkedés és – tekintve a korosztály jellemzőit – arányban áll a férőhelyszám emelkedéssel. Elmondható, hogy a város gyermekjóléti ellátórendszere hatékony, kiépült, az intézményrendszer követi a jogszabályi változásokat, melyek leglényegesebbje a családi napközi intézménytípus megszűnése, illetve új ellátási formákra bomlása volt. Ennek keretében a 2. számú Óvoda családi napközije 2017. január 1-jétől családi gyermekfelügyeletként, majd 2017. szeptemberétől munkahelyi bölcsődéként üzemel. A városban 10 családi bölcsőde (64 férőhely) és 9 napközbeni gyermekfelügyelet (63 férőhely) üzemel, valamint egy munkahelyi bölcsőde 5 fővel.

Az óvodás korosztály létszáma 2008-ban 1.145 fő volt, mely 1.269 főre emelkedett 2012-re, mintegy 10 %-os növekedést mutatva. Az óvodai gyermekcsoportok száma a vizsgált időszakban változatlanul 50 volt, csakúgy, mint a feladatellátási helyek száma, mely 14, illetve a gyógypedagógiai csoportok száma, mely 1. A férőhelyek száma 1.082 volt a vizsgált időszak elején, annak végére 1.128-re emelkedett, 4 %-os növekedést jelentve. Az óvodába beírt gyermekek száma 2012-ben 1165 volt, 2017-re ez 1105-re csökkent.

e) gyermekvédelem

Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata társulás keretében nyújt gyermekjóléti szolgáltatást, melynek révén jogszabályban előírt gyermekvédelmi kötelezettségének eleget tesz.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A Gyermekjóléti Szolgálat szolgáltatásain túlmenően településünkön Családok Átmeneti Otthona is működik, lehetőséget teremtve ezzel a markánsan veszélyeztetett családok hajléktalanságtól való megmenekülésére.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Mind a Védőnői Szolgálat, mind a Humánszolgáltató Központ, mind Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata igyekszik az oktatási intézményekkel közösen, elsősorban pályázati forrásokból megvalósítani fenti típusú programokat.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfélig, szünidei) ingyenes tankönyv
2008-ban 182 óvodás részesült ingyenes étkezésben, 2012-re számuk 210 főre emelkedett, 15 %-os emelkedést mutatva. Az ingyenes étkeztetésben részesülő általános iskolás gyermekek száma 2008-ban 128 volt, mely adat markáns változást mutatva 177 főre emelkedett 2012-re (38%-os növekedés). 50%-os kedvezményes étkezésben ugyanezen két időpont között 646 főről 266 főre csökkent a tanulók száma. Ingyenes tankönyvellátásban 2008-ban 624 fő, 2012-ben 754 fő részesült (21 %-os növekedés). Óvodáztatási támogatásról először 2009-ben van adat, akkor 35 fő volt, számuk 2012-ben 46-ra emelkedett (31 %-os emelkedés). A nyári étkeztetés adata a 2008-as 247 főről 2012-re 385 főre emelkedett (55,8 %-os emelkedés). Elgondolkodtató a szünidei étkeztetés iránti megnövekedett igény, csakúgy, mint az összes többi, gyermekellátások iránti igény növekedése. 2013-ban 120 gyermek étkezett ingyen az óvodában és 452 az általános iskolában. 50%-os kedvezménnyel az 1-13. évfolyamon 776-an étkeztek, míg ingyenes tankönyvet 835-en kaptak. A 2017-es helyzet szerint 372 térítésmentes óvodai étkező volt, ugyanez az 1-8. évfolyamon 291 fő, 127 fő az 50 %-os kedvezménnyel étkezőknél és 2743-an kapnak ingyenes tankönyvet. 2016-tól az iskolai szünetek idején történő étkeztetésre vonatkozó rendelkezések változtak, nem pályázati alapon működnek, így nagyobb a garancia arra, hogy a rászorulóknak hozzájutnak az ellátáshoz. Nyári gyermekétkeztetésben 2013-ban 350 fő részesült, mely a jelenlegi konstrukció szerinti nyári étkeztetés kezdetére 209 főre módosult, majd 2017-ben 157 fő volt.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselek észrevételei

Erre vonatkozóan nem rendelkezünk adattal.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül
A gyermekintézmények férőhelyszámának emelkedése mindenféle pozitív diszkrimináció alkalmazása nélkül lehetővé teszi az ellátásokhoz való hozzájutást. A térítési díjak fizetésével kapcsolatban hátránykompenzáló juttatásként jelennek meg a gyermekjóléti törvényben nevesített ellátások, melyek a megfelelő pontban kerültek tárgyalásra.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása
Fenti probléma gyógypedagógiai csoportok illetve TM EGYMI Szivárvány Általános Iskolája révén megoldott.
- b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)
Városunkban minden oktatási intézmény rendelkezik a szükséges személyi állománnyal.
- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció
Nincs tudomásunk ilyen esetről.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Az oktatás színvonala kiegyenlített a város intézményeiben.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Bursa Hungarica ösztöndíjpályázaton való részvétel nyújt erre lehetőséget a diákok részére.

A gyermekek helyzetét jelző mutatók alapján célkitűzéseink továbbra is adekvátak.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Oktatásban való részvétel magas költségei	Ösztöndíj pályázat tehetséges gyermekek részére
Hátrányos helyzetű gyermekek számának emelkedése	Védőnői ellátás körülményeinek fejlesztése, oktatási körülmények, iskolai szociális munka lehetőségeinek fejlesztése, bűnmegelőzési tevékenység végzése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nők esélyegyenlőségének településünkön megfigyelhető helyzete az országos trendet tükrözi.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A munkavállalási korú nők száma 2008-ban 13.022 fő, ez a szám 2012-re 12.418-ra csökkent, mely 5 %-os esésnek felel meg. Ezzel párhuzamosan a munkanélküli nők száma 681 fő volt a vizsgált időszak kezdetén, majd 2012-re 730 főre emelkedett, mely 7 %-os emelkedés jelent.

2013-ban a 18-59 éves nők állandó népességen belüli aránya 30,43 % volt, ez 2016-ra 28,72 %-ra csökkent. A nyilvántartott női álláskeresők száma 2013-ban 692 fő volt mely 2016-ra 441 főre csökkent (az összes álláskereső 6,1 %-a illetve 3,8%-a). 2017-ben A 18-59 éves korosztály létszáma 9340 fő volt a városban, a 60-64 éves korosztályé pedig 1550 fő, ehhez 389,5 fő volt munkanélküli. Ez alapján kijelenthetjük, hogy a munkavállalási korú népességen belül tapasztalható aránycsökkenéssel szemben a munkanélkülieken belül a nők aránya nőtt, méghozzá az előbbi adat növekedését meghaladó mértékben. Ennek hátterében – nagy valószínűséggel - a nők gyermekvállalásból eredő munkaerőpiaci kockázata áll.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

E területről nem rendelkezünk adattal.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Lásd. 3.2. b) pont.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

E tekintetben nem rendelkezünk adattal.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Lásd a 4.3. d) pontban írottakat.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A vizsgált időszakban a védőnők száma végig 13 fő volt. A 0-3 év közti gyermekek száma 2008-ban 1.265 fő, mely 2012-re mintegy 6%-os eséssel 1.188 főre csökkent. Ez a jellemző az országos/kistérségi adatokkal egybevetve nem mutat extrém eltérést. A védőnőnkénti átlagos gyermekszám 97 volt 2008-ban, ez az adat szintén hat százalékot zuhant, 91 főre csökkent.

2013-ban 157, 2014-ben 158, 2015-ben 145 fő, 2016-ban 146 fő, 2017-ben 145 fő az egy védőnőre jutó gyermekszám, mely 8 %-os csökkenést mutat. Mindezt 13 fő védőnő látja el, úgy, hogy tevékenységük fizikai feltételei egyre kevésbé kielégítőek, illetve egyre több kötelezettség hárul rájuk.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Nincs tudomásunk ilyen esetről.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Krízishelyzetben a gyermekjóléti alapszolgáltatáson túlmenően Családok Átmeneti Otthona vehető igénybe településünkön. Szándékunkban áll kutatást végezni az Otthont igénybevevők sorsáról (mennyi ideig tartózkodnak ott, kikerülésüket követően hova térnek vissza, stb.)

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Városunkban a nők közéleti tevékenysége demokratikus keretek között biztosított. Szekszárd Megyei Jogú Város Közgyűlése 15 tagból áll, melyből négy nő, illetve a város alpolgármestere is. A civil szervezetek életében is jelentős szerepet játszanak e nem képviselői, mind elöljárókként, mind tagokként illetve támogatókként.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Településünkön nem lelhető fel olyan probléma, mely helyi szinten fokozottan érintené a nőnemű népséget.

Miután településünkön a nők életére vonatkozó mutatók továbbra is az eredeti célkitűzések tarthatóságát jelzik, e téren nincs szükség változtatásra.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek

GYES, GYED idejét követően a munkába való visszatérés nehezítettsége	Az otthon töltött időszak során folyamatos felkészülés a visszajövetelre, képzettség szinten tartása, javítása illetve a munka és család melletti életvitel kialakítása, ezt segítő intézmények kialakítása, fejlesztése

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)
A 65 év feletti népesség száma 2001-ben 4.764 fő volt, mely a 0-14 éves korú népesség (5.689 fő a vizsgált évben) százalékában öregedési indexet számolva 83,7%. 2012-ben 5.432 fő a 65 év felettek száma, a 0-14 éves korú állandó lakosok száma 4.385 fő, az öregedési index 123,9 %, mely több, mint 40 %-os növekedését mutatja az elöregedésnek. A város nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő népessége 10.830 főt számlált 2008-ban, míg ugyanezen adat 10.654 fő volt négy évvel később, vagyis 2012-ben 1,6%-os csökkenést mutat. Ezen belül az első vizsgált évben a férfi-nő arány 39,4%-60,6%, míg 2012-ben 39%- 61 %. Eszerint a nemek arányai a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők körében nem változtak jelentősen, illetve az ellátásban részesülők száma csökkent. Kevésbé jellemző jövedelemforrás a korosztályon belül az időskorúak járadéka. Szekszárd Városban 2008-ban 17 fő, 2012-ben 14 fő részesült az ellátásban, vagyis az igénybevevők száma 18%-kal csökkent.

A 64 év feletti lakosság száma 2008-ban 5.311 fő volt, mely adat lineárisan emelkedett a vizsgált időszak végével bezárólag 6.397 főre. Ez a 20%-os növekedés megfelel a társadalom általános elöregedésének. A vizsgált időszakban végig a 64 év felettek 2%-a részesült időskorúak nappali ellátásban, mely szám a 2008-as évben 104, a 2012-es évben 120 fő volt. Idősek nappali ellátásában 2013-ban 88 fő, 2017-ben 92 fő részesült. 2013-ban 5183 fő tartozik a vizsgált életkori csoportba (64 év felettek), 2017-ben már 6789 fő, mely általános társadalmi trendeket tükröz.

2017-ben a 60-64 év közötti lakosság száma 2.803 fő, melynek 55%-a nő (1.550 fő) 45%-a férfi (1.253 fő). A 65 év felettek száma 6.828., 62 %-uk nő (4.228 fő) 38 %-uk férfi (2.600 fő). A település öregedési indexe 2012-ben 123,9 %, 2013-ban 125,4 %, 2014-ben 127,1 %, 2015-ben 148,6 %, 2016-ban 154,6%, 2017-ben 159,5 %.

Időskorúak járadékában a 2013-as évben 13 fő, 2016-ban 10 fő részesült, mely az adott korcsoport jövedelemmel való ellátottságának tényét jelzi. Nyugdíjban és ahhoz kapcsolódó ellátásokban 2012-ben 4250 férfi részesült, 2016-ban 3.888, mely 9 %-os csökkenést, az érintettek létszámának csökkenését jelzi. Az ugyanezen jövedelmekben részesülő nők száma 2012-ben 6542, mely szám 3 %-os csökkenést mutatva 6343 főre csökkent 2016-ra.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Jelenleg nem áll rendelkezésünkre adat.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

A városban zajló tanfolyami képzések, közművelődési intézményekben megrendezésre kerülő ismeretterjesztő előadások az idősek számára is hozzáférhetőek, csakúgy, mint más generációk részére. Az önkénteskedés is kiváló lehetőséget jelent ezen csoport tagjainak részére.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nincs tudomásunk ilyen esetről.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az egészségügyi ellátásokhoz való hozzáférés korból eredő nehezítettségét a szociális intézményrendszer segít kiegyenlíteni, a szociális ellátásokhoz való hozzáférést pedig a megfelelően kiépített „kapuőr hálózat”.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szolgáltatásokhoz való hozzáférés korból eredő nehezítettségét a szociális intézményrendszer segít kiegyenlíteni.

c) idősek informatikai jártassága

Erre vonatkozóan nem rendelkezünk adattal.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Mivel településünk idősvédelmi intézményekkel megfelelően ellátott, ezért az Idősek Világnapjának megünneplésén túl a mindennapok során is lehetőség adódik a korosztály tagjai számára az időtöltésre, a velük egyidőséssel való kapcsolatok ápolására.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Tevékeny időskor lehetőségének hiánya	Időskorú önkéntesek foglalkoztatása a közintézményekben
Időskori jövedelmek alacsonysága	65 év feletti foglalkoztatását elősegítő programok
Biztonságos időskor	minél magasabb szintű ellátást nyújtó idősvédelmi intézmény kialakítása

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A közfoglalkoztatottak között nincs tudomásunk fogyatékos személyről illetve nem szerveztünk külön e csoportra ilyen típusú munkát. Védett foglalkoztatásról városi szinten nem rendelkezünk adattal.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén
Nincs tudomásunk ilyen esetről.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok
A Szociális Központ keretében Fogyatékosok Nappali Intézménye működik 22 férőhellyel. A város közigazgatási területére két támogató szolgálat (Kolping Támogató Szolgálat, Szilász Református Támogató Szolgálat) rendelkezik működési engedéllyel. Mind óvodai, mind általános iskolai szinten biztosított a fogyatékkal élő gyermekek oktatása.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élők helyzetének egyik markáns mutatója a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma. Ez az adat 2008-ban 485 fő volt, mely mutató 2011-re 446-főre, 8 %-kal csökkent. Elgondolkodtató az ellátások jogi szabályozásának változása miatt az ellátásból kieső emberek helyzete.

2008-ban 45 fő részesült egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban, az ő számuk 33 %-kal csökkent, 2012-ben 30 fő volt. Ennek hátterében is jogszabályi változások állnak. 2013-ban 44, 2014-ben 51 fő részesült az ellátásban. 2012-ben megváltozott jogszabályi környezetben 811 megváltozott munkaképességűek ellátásaiban részesülő férfit illetve 1033 nőt találunk. Érdekes módon 2016-ra mindkét ellátotti csoport helyzete javulni látszik: 668-an illetve 825-en vannak, mely 18 illetve 20 %-os csökkenést jelez. Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban (2015. március 1-jétől bevezetett ellátás) 60,3 fő illetve 71,24 fő részesült 2015-ben és 2016-ban.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége
A települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítése határidőre megtörtént (Szociális Központ, Humánszolgáltató Központ, Polgármesteri Hivatal, gyermekjóléti intézmények, óvodák).

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége
A közintézmények akadálymentesítettségével párhuzamosan a lakóközösségek, szolgáltatók is igyekeztek akadálymentessé tenni épületeiket.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége
A nem közintézményekben működő munkahelyek akadálymentesítettségére vonatkozóan nincsen adatunk.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége
A közterületek, közösségi közlekedés akadálymentesítése megtörtént.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)
Városunk 22 férőhelyes fogyatékosok nappali intézményét tart fenn. A város területén két támogató szolgálat is működik.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)
Fenti intézkedések/intézmények/szolgáltatók hivatottak településünkön a fogyatékosokból eredő hátrányok kompenzálására.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Autistákat fogadó intézményhálózat hiánya	Intézményrendszer kiépítése
Fogyatékkal élők nehezített társadalmi beilleszkedése	Önálló életvitelre elsajátítására szolgáló lakás kialakítása

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

E tevékenységben Önkormányzatunk nagyban támaszkodik a Civil Kerekasztal munkájára illetve már meglévő civil és egyházi kapcsolati hálójára.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása Településünkön Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Német Nemzetiségi Önkormányzat, minden történelmi és kiségyház képviselve van illetve számos esetben működött már együtt karitatív akciók során civil szerveződésekkel. Az évek során jól bejáratott együttműködési módok, munkakapcsolatok alakultak ki köztük illetve a területen tevékenykedő civil szerveződések között.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata közigazgatási, egészségügyi, kereskedelmi, oktatási, közlekedési központ szerepénél fogva sűrű kapcsolati hálót alakított ki a környező településekkel.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége A nemzetiségi önkormányzatok jelentős tevékenységet fejtenek ki településünkön az érdekelt A települési önkormányzat minden tekintetben segíti a nemzetiségi önkormányzatok tevékenységét. A roma érdekképviselőt évenkénti kirándulással segíti a gyermekek nyári felügyeletében a családokat illetve karácsonyi élelmiszer csomagot juttat a rászorulóknak. A német nemzetiség önkormányzata nyári napközis tábor illetve a német nyelvű színház látogatásának támogatásával segíti a látókörébe kerülőket.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége A településünkön működő, érdekvédelmi tevékenységet végző civil szervezetek mindegyike együttműködik önkormányzatunkkal az általuk képviseltek segítése során.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában. E szereplők esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenységekben való részvételi hajlandósága még nem kutatott terület, feltérképezése az elkövetkező időszak munkája, bár biztatónak tekinthetjük, érdekvédelmi egyesületek rendezvényeit időről időre támogatják egyes for-profit piaci szereplők.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

Biztosítani kell, hogy a település minden lakója, az önkormányzat intézményei és azok munkatársai, valamint az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program. Az érdekeltek körének meghatározásán túl a kommunikációs formákat, konkrét tevékenységeket is tervezni kell. A program eredményes megvalósulását döntően befolyásolja, hogy az érintettek elkötelezettek-e és aktív részvételükkel támogatják-e a program végrehajtását. Éppen ezért szükséges minden elérhető eszközt és helyi médiumot (honlap, tájékoztató kiadványok, rendezvények, lakossági fórumok, helyi sajtó stb.) bevonni a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Fentiek megvalósulása érdekében honalapunkon mind a Helyi Esélyegyenlőségi Programot közzé tesszük.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása

A partnerek és a lakosság mind személyesen, ügyfélfogadási időben, mind írásban vagy elektronikus úton visszajelezhet a HEP végrehajtásáért felelős köztisztviselőnek.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Szegregátum megléte	szociális városrehabilitáció
Gyermekek	Gyermekek taníttatásának magas költségei, hátrányos helyzetű gyermekek számának emelkedése	Ösztöndíjrendszer kiépítése, védőnői ellátás fejlesztése, oktatási körülmények és ellátások fejlesztése
Idősek	Tevékeny, biztonságos idősor igénye	Tevékeny idősek, mint önkéntesek, 65 év felettiak visszatérése a munkaerőpiacra
Nők	Gyermekellátások lejártát követően a munkába való visszatérés nehezítettsége, munkaerőpiaci jelenlét nehezítettsége, női szerepek és a munkavállalói szerep összehangolásának nehezítettsége	Képzés és életvezetési tanácsadás, intézményrendszer fejlesztése a munkába visszatérő nők részére
Fogyatékkal élők	Fogyatékkal élők teljes jogú társadalmi tagsága nehezített	Autizmussal élők részére intézmény létrehozása, önálló életvitelre szolgáló lakás kialakítása, foglalkoztatási helyzet javítása

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Szociális városrehabilitációs pályázaton való részvétel, foglalkoztatási helyzetük javítása	Pályázati programban megjelölt szereplők
Gyermekek	Ösztöndíjrendszer kiépítése, védőnői ellátás fejlesztése	önkormányzat illetékes bizottságai
Idősek	Tevékeny idősek, mint önkéntesek, 65 év felettiak visszatérése a munkaerőpiacra, apartmanos elhelyezést biztosító tartós bentlakásos intézmény kialakítása	65 év felettiak foglalkoztatási programjait szervező intézmények, önkénteseket fogadó intézmények és egyéb szervezetek

Nők	Felkészítés a munkába való visszatérést követő időkre, foglalkoztatási helyzet javítása	Civil szervezetek, munkaügyi szervek, munkáltatói szervezetek
Fogyatékkal élők	Autizmussal élők részére intézmény létrehozása, önálló életvitelre szolgáló lakás kialakítása, foglalkoztatási helyzet javítása	Érdekvédelmi szervezetek

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Közfoglalkoztatásba való bekerülés javítása a finanszírozási lehetőségek javítása révén	Közfoglalkoztatásban való részvétel nehezítettsége	Közfoglalkoztatottak számának, napi munkaidejének, bérének növelése	Gazdasági program	Több munkanélküli, napi nyolc órában történő foglalkoztatása	HEP Fórum tagok	2023. június 21.	Közfoglalkoztatottak száma	Humán és pénzügyi források	Hosszútávú
2	Szociális bérlakás építési program, illetve a szociális bérlakás program felülvizsgálata	Szociális bérlakások számának alacsony volta, állaguk javítása	Mélyszegénységben élők lakhatási helyzetének javítása	Településrendezési terv, településszerkezeti terv, településfejlesztési koncepció	Szociális bérlakások építése	HEP Fórum tagok	2023. június 21.	Szociális bérlakások száma	Humán és pénzügyi források	Hosszútávú

3	Szegregátum helyzetének javítása, leromlott városi területek rehabilitációja	Szegregátum megléte	Szegregátum felszámolása	Anti-szegregációs terv, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Szociális város rehabilitáció elvégzése	HEP Fórum tagok	2023. június 21.	Szegregátum felszámolása	Humán és pénzügyi források	Hosszútávú
4.	Mélyszegénységben élők foglalkoztatási helyzetének javítása	Mélyszegénységben élők munkaerőpiacra való megjelenésének nehezítettsége	Mélyszegénységben élők foglalkoztatásának javítása	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Mélyszegénységben élők munkaerőpiacra való bejuttatása	HEP Fórum tagok	2023. június 21.	Mélyszegénységben élők foglalkoztatását jelölő indikátorok	Humán és pénzügyi források	Hosszútávú
5.	Társadalmi együttműködés és erősítését szolgáló helyi programok	Mélyszegénységben élők más társadalmi státuszúakkal való együttműködésének akadályozottsága	Mélyszegénységben élők együttműködési készségének javítása	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Mélyszegénységben élők beilleszkedésének támogatása	HEP Fórum tagok	2023. június 21.	Mélyszegénységben élők felzárkózását segítő indikátorok	Humán és pénzügyi erőforrások	Hosszútávú
6.	Mélyszegénységben élőkre koncentrált intézményrendszer fizikai környezetének javítása	A Családok Átmeneti Otthonának lakói a mélyszegénységben élők közül kerülnek ki	A mélyszegénység kezelésére hivatott intézmények fizikai környezetének folyamatos felújítása, karbantartása	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Mélyszegénységben élők lakhatási körülményeinek javítása	HEP Fórum tagok	2023. június 21.	Mélyszegénységben élők foglalkoztatási helyzetét jelző indikátorok	Humán és pénzügyi erőforrások	Hosszútávú

II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	„Tanulj, hogy boldogulj!” ösztöndíj program fenntartása, lehetőség szerint újabb ösztöndíj(ak) létrehozása	Oktatásban való részvétel magas költségei	Tehetséges gyermekek anyagi okokból ne hulljanak ki az oktatási rendszerből	Nemzeti Ifjúsági Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia	Oktatáshoz való hozzáférés költségeinek fedezése	HEP Fórum tagok	2023. június 21.	Oktatási rendszerből való kiesések mutatói	Pénzügyi erőforrások	Hosszútávú
2	Egészségügyi alapellátás infrastruktúrájának fejlesztése, csecsemőkori ingyenes ultrahang szűrés szolgáltatás fenntartása, ajánlott védőoltások támogatásának megvizsgálása	Hátrányos helyzetű gyermekek számának emelkedése	Hátrányok csökkentése	„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia	Kedvezőbb körülmények megteremtése a háziorvosi, védőnői munkához	HEP Fórum tagok	2023. június 21.	Gyermekek egészségügyi helyzetét mutató indikátorok javulása	Pénzügyi források	Hosszútávú
3	Köznevelési intézmények és sportlétesítmények korszerűsítése, fejlesztése	Gyermekek esélyegyenlősége minél kedvezőbb oktatási körülmények útján való javítása	Oktatás helyzetének javítása	„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia	Oktatás körülményeinek javítása	HEP Fórum tagok	2023. június 21.	Hátrányos helyzetű gyermekek oktatási intézményeiken belüli helyzetének javítása	Pénzügyi erőforrások	Hosszútávú

4.	Óvodai, iskolai szociális segítő tevékenység kötelező feladatokon túli fejlesztése	Esélyegyenlőség oktatási eszközeinek javítása	Oktatási intézmények szociális felzárkóztató szerepének javítása	„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia	Oktatási intézmények szociális hátránycsökkentő szerepének javítása	HEP Fórum tagok	2023. június 21.	Intézményen belül szociális munka eredményét mérő indikátorok	Pénzügyi és humán erőforrások	Hosszútávú
5.	Tehetségbarát önkormányzat	Tehetséggondozás előtérbe kerülése	Intézmények tehetséggondozó szerepének erősítése	„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia	Tehetséggondozás révén történő hátránycsökkentés	HEP Fórum tagok	2023. június 21.	Tehetséggondozást mutató indikátorok	Pénzügyi és humán erőforrások	Hosszútávú
6	Gyermekbarát település	A gyermeki szükségletek teljes skáláját felölelő törekvés	Fizikai életfenntartási szükségletektől kezdve a teljes jogú társadalmi tagságra történő szocializációig koncentrál a gyermekekre	„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia	Gyermeki szükségletek teljeskörű figyelembevételére koncentrál	HEP Fórum tagok	2023. június 21.	Gyermeki életminőséget mérő mutatók	Pénzügyi és humán erőforrások	Hosszútávú
7	Bűnmegelőzési programsorozat	A gyermekek potenciális áldozatok ill. elkövetők is lehetnek a bűncselekmények során	Áldozattá ill. bűnelkövetővé válás megakadályozása	„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia	Nyári napközi, kortárs-segítőképzése, csoportfoglalkozások, utánkövetés	HEP Fórum tagok	2023. június 21.	Gyermeki életminőséget mérő mutatók	Pénzügyi és humán erőforrások	Hosszútávú

III. A nők esélyegyenlősége

1	Gyermekellátásokat követően a munka világába történő visszailleszkedés és megkönnyítése	Gyermekellátásokat követően a munka világába történő visszailleszkedés nehezítettsége	Gyermekellátások lejártát követően az igénybevevők minél hamarabb térjenek vissza a munka világába	„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Felkészülés a munka világába való visszatérésre, képzettség szinten tartása, korszerűsítése	HEP Fórum tagok	2023. június 21.	Nőknek a GYES, GYED, GYET igénybevétele követő munkába állását mérő indikátorok	Pénzügyi és humán erőforrások	Hosszútávú
2	Családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztése	Nők munkaerőpiaci helyzetének javíthatósága	Nők munkaerőpiaci helyzetének javítása	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Munkába állást segítő intézmények fejlesztése	HEP Fórum tagok	2023. június 21.	Nők munkaerőpiaci helyzetét jelölő indikátorok	Pénzügyi erőforrások	Hosszútávú
3.	Nők foglalkoztatási helyzetének javítása	A nők foglalkoztatási pozíciója sérülékenyebb, mint a férfiaké.	Nők foglalkoztatási helyzetének javítása	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Nők foglalkoztatási helyzetének javítására irányuló képzés, munkahelyteremtés.	HEP Fórum tagok	2023. június 21.	Nők foglalkoztatási helyzetét mutató indikátorok	Pénzügyi és humán erőforrások	Hosszútávú
4.	Nők számára a munka és magánélet összehangolását támogató kezdeményezések	A nők családon belüli helyzete a munka világához való nehezebb adaptálódást eredményez	Képzések, csoportfoglalkozások, tájékoztatás révén történő segítségnyújtás a munka és magánélet	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Tájékoztatás, érzékenyítés, információszolgáltatás	HEP Fórum tagok	2023. június 21.	Nők munkaerőpiaci jelenlétét illetve mentális egészségét leíró indikátorok	Pénzügyi és humán erőforrások	Hosszútávú

			összehangolás ára							
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Tevékeny idősek, mint önkéntesek, 65 év feletti munkaerőpia cra való visszatérésén ek támogatása	Tevékeny időskor lehetőségének hiánya.	Tevékeny időskor biztosítása	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Önkéntesek toborzása, a fogadó intézmények feltérképezé se, felkészítése, munkaerőpia ci programokb an való részvétel	HEP Fórum tagok	2023. június 21.	Időskorú önkéntesek ill. munkavállaló k száma	Humán erőforrások	Hosszútávú
2	Apartmanokb an történő elhelyezést biztosító tartós bentlakásos idősvédelmi intézmény kialakítása	Minél önállóbb és biztonságosabb életvitelt lehetővé tevő idősvédelmi intézmény létrehozása	Minél magasabb szintű lakhatási feltételek és biztonság biztosítása	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Intézmény létrehozása	HEP Fórum tagok	2023. június 21.	Idősvédelmi intézményeke n belüli ellátások mutatói	Pénzügyi erőforrások	Hosszútávú
3	Idősbarát önkormányza t	Nagy feladatok kínálkoznak az idősek érdekvédelme, egészségmegőr zése, szociális kapcsolatainak fenntartása terén	Érdekvédelmi szervezetek erősítése, fizikai és mentális egészség megőrzését támogató programok, társas	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Idősek egészségét felmérő, támogató rendezvénye k, előadások szervezése, a korosztály részére társas	HEP Fórum tagok	2023. június 21.	Idősek egészségi mutatói	Humán és pénzügyi erőforrások	Hosszútávú

			kapcsolatok fenntartását ill. kialakítását elősegítő programok		programok szervezése					
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Autizmussal élők részére nappali intézmény létrehozásának segítése	Fogyatékkal élők önálló életvitelének lehetőségei még javíthatóak	Minél teljesebb önálló életvitel a fogyatékos személyek részére	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Lakás kialakítása, nappali intézmény kialakítása	HEP Fórum tagok	2023. június 21.	intézmények megléte	Humán és pénzügyi erőforrások	Hosszútávú
2	Fogyatékosok részére önálló életvitelre szolgáló lakás kialakításának támogatása	Fogyatékkal élők önálló életvitelének lehetőségeinek javítása	Minél teljesebb önálló életvitel a fogyatékos személyek részére	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Megfelelő ingatlan kialakítása	HEP Fórum tagok	2023. június 21.	Fogyatékosok önálló életvitelének lehetőségeit mérő mutatók	Humán és pénzügyi erőforrások	Hosszútávú
3.	Fogyatékosok foglalkoztatási helyzetének javítása	Fogyatékkal élők foglalkoztatási helyzete problémás	Fogyatékkal élők foglalkoztatási helyzetének javítása révén szociális helyzetük javítása	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Megfelelő foglalkoztatási lehetőségek teremtése	HEP Fórum tagok	2023. június 21.	Fogyatékosok foglalkoztatási adatainak javulása	Humán és pénzügyi erőforrások	Hosszútávú
4.	Fogyatékosokkal élők integrált nevelésének támogatása	Fogyatékosokkal élők oktatáson belüli sérülékeny pozíciója	Képzetté válásuk révén szociális helyzetük javul	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Speciális oktatási szükségletek kielégítésének támogatása	HEP Fórum tagok	2023. június 21.	Fogyatékosok képzettségi mutatói	Humán és pénzügyi erőforrások	Hosszútávú

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

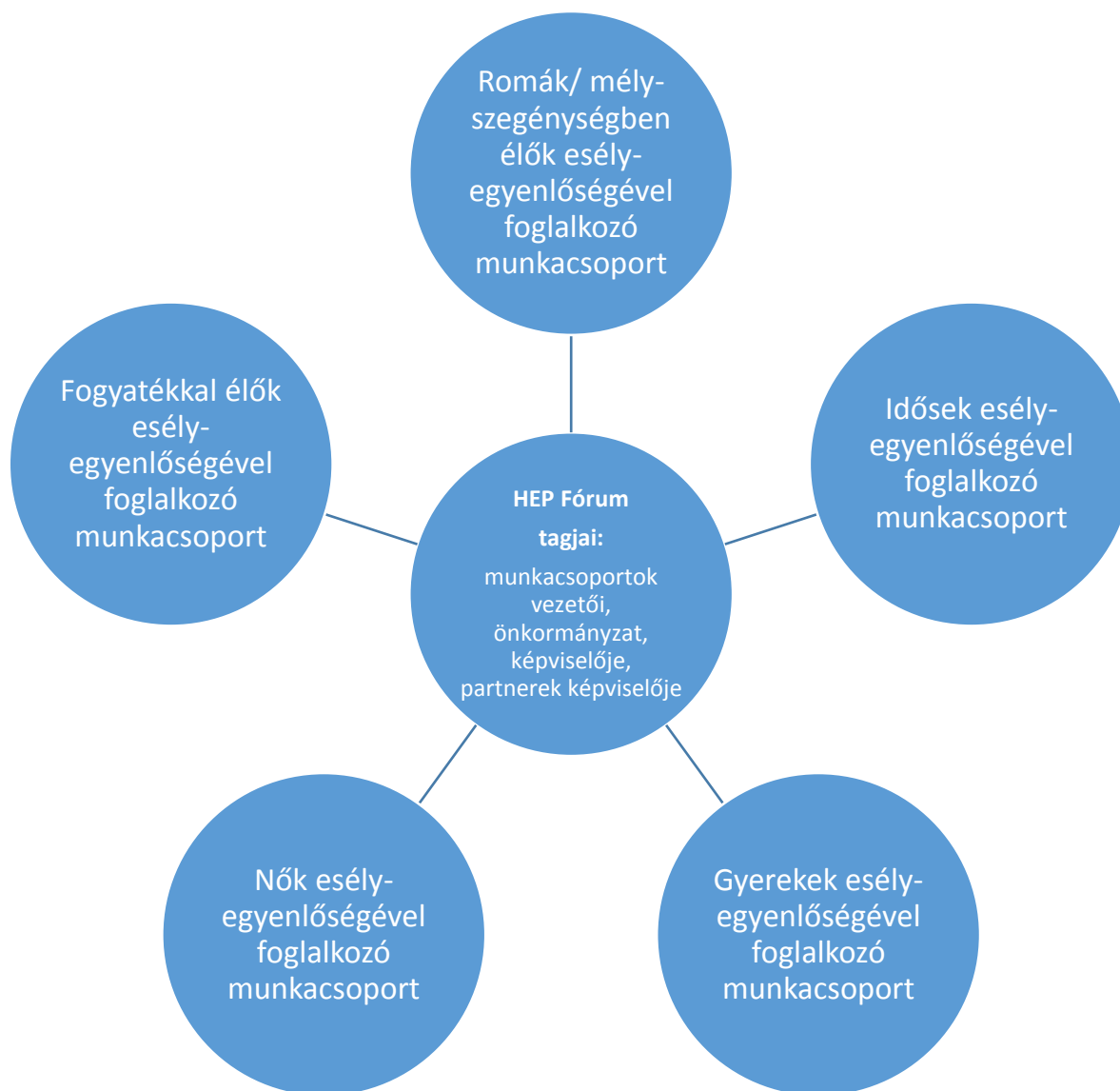
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről az erre kijelölt köztisztviselő felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A város/község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően város/község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Dátum

Aláírás

A..... Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

HEP elkészítési jegyzék⁹

NÉV ¹⁰	HEP részei ¹¹										Aláírás ¹²
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	
	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	
	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	
	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	
	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	
	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	

⁹ Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

¹⁰ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

¹¹ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

¹² Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Közfoglalkoztatásba való bekerülés javítása a finanszírozási lehetőségek javítása révén	Közfoglalkoztatásban való részvétel nehezítettsége	Közfoglalkoztatottak számának, napi munkaidejének, bérének növelése	Gazdasági program	Több munkanélküli, napi nyolc órában történő foglalkoztatása	HEP Fórum tagok	2023. június 21.	Közfoglalkoztatottak száma	Humán és pénzügyi források	Hosszútávú
2	Szociális bérlakás építési program, illetve a szociális bérlakás program felülvizsgálata	Szociális bérlakások számának alacsony volta, állaguk javítása	Mélyszegénységben élők lakhatási helyzetének javítása	Településrendezési terv, településszerkezeti terv, településfejlesztési koncepció	Szociális bérlakások építése	HEP Fórum tagok	2023. június 21.	Szociális bérlakások száma	Humán és pénzügyi források	Hosszútávú

3	Szegregátum helyzetének javítása, leromlott városi területek rehabilitációja	Szegregátum megléte	Szegregátum felszámolása	Anti-szegregációs terv, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Szociális város rehabilitáció elvégzése	HEP Fórum tagok	2023. június 21.	Szegregátum felszámolása	Humán és pénzügyi források	Hosszútávú
4.	Mélyszegénységben élők foglalkoztatási helyzetének javítása	Mélyszegénységben élők munkaerőpiacra való megjelenésének nehezítettsége	Mélyszegénységben élők foglalkoztatásának javítása	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Mélyszegénységben élők munkaerőpiacra való bejuttatása	HEP Fórum tagok	2023. június 21.	Mélyszegénységben élők foglalkoztatását jelölő indikátorok	Humán és pénzügyi források	Hosszútávú
5.	Társadalmi együttműködés és erősítését szolgáló helyi programok	Mélyszegénységben élők más társadalmi státuszúakkal való együttműködésének akadályozottsága	Mélyszegénységben élők együttműködési készségének javítása	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Mélyszegénységben élők beilleszkedésének támogatása	HEP Fórum tagok	2023. június 21.	Mélyszegénységben élők felzárkózását segítő indikátorok	Humán és pénzügyi erőforrások	Hosszútávú
6.	Mélyszegénységben élőkre koncentrálnak intézményrendszer fizikai környezetének javítása	A Családok Átmeneti Otthonának lakói a mélyszegénységben élők közül kerülnek ki	A mélyszegénység kezelésére hivatott intézmények fizikai környezetének folyamatos felújítása, karbantartása	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Mélyszegénységben élők lakhatási körülményeinek javítása	HEP Fórum tagok	2023. június 21.	Mélyszegénységben élők foglalkoztatási helyzetét jelző indikátorok	Humán és pénzügyi erőforrások	Hosszútávú

II. A gyermekek esélyegyenlősége

1	„Tanulj, hogy boldogulj!” ösztöndíj program fenntartása, lehetőség szerint újabb ösztöndíj(ak) létrehozása	Oktatásban való részvétel magas költségei	Tehetséges gyermekek anyagi okokból ne hulljanak ki az oktatási rendszerből	Nemzeti Ifjúsági Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia	Oktatáshoz való hozzáférés költségeinek fedezése	HEP Fórum tagok	2023. június 21.	Oktatási rendszerből való kiesés okainak mutatói	Pénzügyi erőforrások	Hosszútávú
2	Egészségügyi alapellátás infrastruktúrális fejlesztése, csecsemőkori ingyenes ultrahang szűrés szolgáltatás fenntartása, ajánlott védőoltások támogatásának megvizsgálása	Hátrányos helyzetű gyermekek számának emelkedése	Hátrányok csökkentése	„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia	Kedvezőbb körülmények megteremtése a háziorvosi, védőnői munkához	HEP Fórum tagok	2023. június 21.	Gyermekek egészségügyi helyzetét mutató indikátorok javulása	Pénzügyi források	Hosszútávú
3	Köznevelési intézmények és sportlétesítmények korszerűsítése, fejlesztése	Gyermekek esélyegyenlősége minél kedvezőbb oktatási körülmények útján való javítása	Oktatás helyzetének javítása	„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia	Oktatás körülményeinek javítása	HEP Fórum tagok	2023. június 21.	Hátrányos helyzetű gyermekek oktatási intézményeiken belüli helyzetének javítása	Pénzügyi erőforrások	Hosszútávú
4.	Óvodai, iskolai	Esélyegyenlőség oktatási	Oktatási intézmények	„Legyen jobb a	Oktatási intézmények	HEP Fórum	2023. június 21.	Intézményen belül szociális	Pénzügyi és humán	Hosszútávú

	szociális segítő tevékenység kötelező feladatokon túli fejlesztése	eszközeinek javítása	szociális felzárkóztató szerepének javítása	gyerekeknek! " Nemzeti Stratégia	szociális hátránycsökkentő szerepének javítása	tagok		munka eredményét mérő indikátorok	erőforrások	
5.	Tehetségbarát önkormányzat	Tehetséggondozás előtérbe kerülése	Intézmények tehetséggondozó szerepének erősítése	„Legyen jobba gyerekeknek! " Nemzeti Stratégia	Tehetséggondozás révén történő hátránycsökkentés	HEP Fórum tagok	2023. június 21.	Tehetséggondozást mutató indikátorok	Pénzügyi és humán erőforrások	Hosszútávú
6	Gyermekbarát település	A gyermeki szükségletek teljes skáláját felölelő törekvés	Fizikai életfenntartási szükségletektől kezdve a teljes jogú társadalmi tagságra történő szocializációig koncentrálnak a gyermekekre	„Legyen jobba gyerekeknek! " Nemzeti Stratégia	Gyermeki szükségletek teljeskörű figyelembevételére koncentrálnak	HEP Fórum tagok	2023. június 21.	Gyermeki életminőséget mérő mutatók	Pénzügyi és humán erőforrások	Hosszútávú
7	Bűnmegelőzési programsorozat	A gyermekek potenciális áldozatok ill. elkövetők is lehetnek a bűncselekmények során	Áldozattá ill. bűnelkövetővé válás megakadályozása	„Legyen jobba gyerekeknek! " Nemzeti Stratégia	Nyári napközi, kortárs-segítők képzése, csoportfoglalkozások, utánkövetés	HEP Fórum tagok	2023. június 21.	Gyermeki életminőséget mérő mutatók	Pénzügyi és humán erőforrások	Hosszútávú

III. A nők esélyegyenlősége

1	Gyermekellátásokat követően a munka világába történő visszailleszkedés megkönnyítése	Gyermekellátásokat követően a munka világába történő visszailleszkedés nehezítettsége	Gyermekellátások lejártát követően az igénybevevők minél hamarabb térjenek vissza a munka világába	„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Felkészülés a munka világába való visszatérésre, képzettség szinten tartása, korszerűsítése	HEP Fórum tagok	2023. június 21.	Nőknek a GYES, GYED, GYET igénybevétele követő munkába állását mérő indikátorok	Pénzügyi és humán erőforrások	Hosszútávú
2	Családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztése	Nők munkaerőpiaci helyzetének javíthatósága	Nők munkaerőpiaci helyzetének javítása	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Munkába állást segítő intézmények fejlesztése	HEP Fórum tagok	2023. június 21.	Nők munkaerőpiaci helyzetét jelölő indikátorok	Pénzügyi erőforrások	Hosszútávú
3.	Nők foglalkoztatási helyzetének javítása	A nők foglalkoztatási pozíciója sérülékenyebb, mint a férfiaké.	Nők foglalkoztatási helyzetének javítása	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Nők foglalkoztatási helyzetének javítására irányuló képzés, munkahelyteremtés.	HEP Fórum tagok	2023. június 21.	Nők foglalkoztatási helyzetét mutató indikátorok	Pénzügyi és humán erőforrások	Hosszútávú
4.	Nők számára a munka és magánélet összehangolását támogató kezdeményezések	A nők családon belüli helyzete a munka világához való nehezebb adaptálódást eredményez	Képzések, csoportfoglalkozások, tájékoztatás révén történő segítségnyújtás a munka és magánélet	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Tájékoztatás, érzékenyítés, információszolgáltatás	HEP Fórum tagok	2023. június 21.	Nők munkaerőpiaci jelenlétét illetve mentális egészségét leíró indikátorok	Pénzügyi és humán erőforrások	Hosszútávú

			összehangolás ára							
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Tevékeny idősek, mint önkéntesek, 65 év feletti munkaerőpia cra való visszatérésén ek támogatása	Tevékeny időskor lehetőségének hiánya.	Tevékeny időskor biztosítása	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Önkéntesek toborzása, a fogadó intézmények feltérképezé se, felkészítése, munkaerőpia ci programokb an való részvétel	HEP Fórum tagok	2023. június 21.	Időskorú önkéntesek ill. munkavállaló k száma	Humán erőforrások	Hosszútávú
2	Apartmanokb an történő elhelyezést biztosító tartós bentlakásos idősvédelmi intézmény kialakítása	Minél önállóbb és biztonságosabb életvitelt lehetővé tevő idősvédelmi intézmény létrehozása	Minél magasabb szintű lakhatási feltételek és biztonság biztosítása	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Intézmény létrehozása	HEP Fórum tagok	2023. június 21.	Idősvédelmi intézményeke n belüli ellátások mutatói	Pénzügyi erőforrások	Hosszútávú
3	Idősbarát önkormányza t	Nagy feladatok kínálkoznak az idősek érdekvédelme, egészségmegőr zése, szociális kapcsolatainak fenntartása terén	Érdekvédelmi szervezetek erősítése, fizikai és mentális egészség megőrzését támogató programok, társas	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Idősek egészségét felmérő, támogató rendezvénye k, előadások szervezése, a korosztály részére társas	HEP Fórum tagok	2023. június 21.	Idősek egészségi mutatói	Humán és pénzügyi erőforrások	Hosszútávú

			kapcsolatok fenntartását ill. kialakítását elősegítő programok		programok szervezése					
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Autizmussal élők részére nappali intézmény létrehozásának segítése	Fogyatékkal élők önálló életvitelének lehetőségei még javíthatóak	Minél teljesebb önálló életvitel a fogyatékos személyek részére	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Lakás kialakítása, nappali intézmény kialakítása	HEP Fórum tagok	2023. június 21.	intézmények megléte	Humán és pénzügyi erőforrások	Hosszútávú
2	Fogyatékosok részére önálló életvitelre szolgáló lakás kialakításának támogatása	Fogyatékkal élők önálló életvitelének lehetőségeinek javítása	Minél teljesebb önálló életvitel a fogyatékos személyek részére	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Megfelelő ingatlan kialakítása	HEP Fórum tagok	2023. június 21.	Fogyatékosok önálló életvitelének lehetőségeit mérő mutatók	Humán és pénzügyi erőforrások	Hosszútávú
3.	Fogyatékosok foglalkoztatási helyzetének javítása	Fogyatékkal élők foglalkoztatási helyzete problémás	Fogyatékkal élők foglalkoztatási helyzetének javítása révén szociális helyzetük javítása	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Megfelelő foglalkoztatási lehetőségek teremtése	HEP Fórum tagok	2023. június 21.	Fogyatékosok foglalkoztatási adatainak javulása	Humán és pénzügyi erőforrások	Hosszútávú
4.	Fogyatékosokkal élők integrált nevelésének támogatása	Fogyatékosokkal élők oktatáson belüli sérülékeny pozíciója	Képzetté válásuk révén szociális helyzetük javul	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Speciális oktatási szükségletek kielégítésének támogatása	HEP Fórum tagok	2023. június 21.	Fogyatékosok képzettségi mutatói	Humán és pénzügyi erőforrások	Hosszútávú

